

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).

Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Căderea lui Bánffy și noul prim-ministru.

Întâmplarea cea mai însemnată a zilelor din urmă dela noi din țeară, este căderea lui Bánffy și a ministerului seu.

Bánffy a stat patru ani la putere și în acest restimp s'au făcut, chiar la îndemnul lui, atâtea terorizări, volnicii și încălcări de legi, cum nu s'au pomenit până acum sub nici un minister. El cade sub povara propriilor sale păcate politice. Ținându-se de clica lui Tisza, a bătrânului vulpoi, el ne-a lovit și prigonit pe noi Români și pe celelalte naționalități, unde numai s'a putut, cum a făcut și bătrânul meșter, Tisza, când a stat un șir lung de ani la cârmă. Dar Bánffy, având natură de tot volnică, a aplicat lovituri crunte și partidelor ungurești din opoziție, cum nu s'a mai văzut până acum. Maghiarii au început a simți cât de grele sunt loviturile de prigonire, lovituri, pe cari noi de mult le suferim, an de an, zi de zi. Între altele, amintim numai alegerile din urmă pentru dietă, în cari Bánffy, după planul renegatului Jeszenszky, călcând legea, a zdrobit opoziția în mod grozav. Mulți opoziționali fruntași, cum e Sécuiul Ugron ș. a. au fost trântiți la alegeri și scoși din dietă.

De aci s'a născut ura neîmpăcată față de el, și opoziția, din prilejul înnoirii pactului (legăturii) dintre Ungaria și Austria a început o luptă înverșunată împotriva lui și a celorlalți miniștri. Lupta ține de mai multe luni și opo-

ziția a împedecat nu numai de a 'i-se vota legile privitoare la legătura cu Austria, dar' chiar și votarea bugetului pe anul acesta, fără de care ocârmuirea nu are dreptul să strângă dări și să iee ficiorii la miliție. Astfel am intrat cu anul nou în starea în afară de lege (ex-lex), în care ne aflăm și acum și, din pricina căreia asentările, cari erau să se înceapă în curând, s'au amînat.

Astfel Bánffy strîmătorat din toate părțile și-a dat abdicerea, care a fost primită de Maiestatea Sa, incredințându-se și Domnitorul nostru, că Bánffy nu o mai poate duce. Totodată a incredințat cu formarea noului guvern pe Széll Kálmán.

Acesta este un vechiu politic și mai cu cinste în vieța politică. El are acum chemarea să domolească spiritele și să aducă carul statului earăși în văgășa regulată. Se crede, că Széll va isbuti, cu atât mai mult, cu cât prin ducerea lui Bánffy clica Tisza se sparge și nu va mai ave puterea de până aci.

Ce se ține de noi Români, prin această schimbare puțin vom câștiga, căci tot *ungurește* vom fi ocârmuiți. Atâta îmbunătățire poate va fi, că volnicile vor mai conțeni, încât adevărat se poate să conțenească sub oblăduirea ungurească.

Vom vedea apoi, că Maghiarii, ale căror lucruri în vremea din urmă se cam desmățaseră, se vor uni earăși în a stăpâni, și aceasta ne va pute servi și nouă de pildă de a ne strînge rîndurile și a ne întări prin ținerea la olaltă.

Întărirea Metropolitului.

Dorința bisericii gr.-or. române din Transilvania, Ungaria și Bănat s'a împlinit.

Votul congresului național-bisericesc din Sibiu a fost respectat și întărit.

Maiestatea Sa, Împăratul și Regele Francisc Iosif I. s'a îndurat prea grațios a întări alegerea de Metropolit făcută în 31 Decembrie n. anul trecut, în Sibiu, și a subscrie actul, prin care P. S. S. Episcopul Aradului **Ioan Meșianu**, este instituit în scaunul vacant de Archiepiscop și Metropolit al Românilor gr.-or. din Transilvania, Ungaria și Bănat.

Actul prea înalt s'a publicat în foaia oficială din Budapesta.

Biserica gr.-or. română are deci zile de bucurie, și cu plăcere ne facem părtași acestei bucurii.

Biserica greco-orientală română are zile de sărbătoare, și cu bucurie luăm parte la ele, pentru-că sărbători românești sunt.

Cerul se deede tot zile de bucurie și de sărbătoare bisericelor noastre, căci zile grele avut-au destule.

În contra limbei maghiare.
«Patrioții» din Szarvas au voit să introducă în biserica protestantă de acolo limba maghiară ca limbă de predicăție, dar' li-s'a îmfundat. Slovaci, cari formează majoritatea, 'i-au luat la huiduieli în sinodul bisericesc și 'i-au silit să renunțe deocamdată la

FOITA.

POPA TOMA.

(Urmare).

A doua zi merse popa Toma singur în vârful dâlmei numai cu toporul în mână și cu o sapă pe umăr. Rostogoli cum putu câteva fărîmături de peatră, făcu o groapă mărișoară, puse în ea câteva lemne uscate ce le făcu dintr'un ciung de mesteacăn uscat, apoi pe ele puse petri și le acoperi cu țărînă și-n urmă le dete foc. Și arse lemnele încet-încet, și mai puse altele și tot așa până îndeseară. Atunci mai îmfundă odată bine lemne mai groase și astupă bine cu țărînă.

Toată noptița arse focul, ba și a doua zi, când merse popa Toma să-și vază isprava, tot mai fumegea cuptorașul lui de var. După-ce se potoli focul de tot, trase cu sapa țărîna și spre bucuria lui văzu că petrele aflate sunt în adevăr

petri de var, că luă una pe sapă și o duse la o bălțuță din apropiere și acolo îndată prinse a sfîrăi și a clocoti bălțuța, ear' peste câteva minute din peatră nu rămase nimic, ear' balta gândeai că-i o baltă de smântână. Bucuria lui fu mare. Alergă acasă și vesti preotesei comoara aflată.

Afară era senin ca laptele, soare mândru de primăvară, deci își luă copilașul pe brațe și popa în mână cu o coșarcă, ear' în alta cu sapa, o conduse în vârful dâlmei la var. Mult se bucură preoteasa văzînd că nu e glumă povestea popii. Încărcară coșarca cu var și o duseră acasă, apoi popa mai veni singur de câteva-ori și-și duse tot varul acasă. Acum se fi văzut bucurie! Preoteasa se puse și vărul frumos căsuța și pe din lăuntru și pe din afară — că până într'aceea era unsă numai cu mal, cum erau toate casele din Mesteacăn. Era albă ca oul casa popii, de își era mai mare dragul a te uita la ea. Popa Toma

se tot muta, din casă afară și de afară în casă, nu știa ce se facă de părere de bine.

— Părinte, — zise preoteasa, — cu varul care ne-a rămas putem vărui și biserica, să fie și ea albă pe sfintele Paști!

— Bine zici, — răspuse popa Toma, — la asta mă gândeam și eu. Și a chemat popa pe diecița și crîsniceasa și s'au dus toți la biserică, cu preoteasa cu tot, și preoteasa le-a arătat cum trebuie făcut varul cu arină și cum trebuie vărui cu el. Și ele băgară de seamă și până în seară bisericuța era și ea albă ca laptele. Bucuria popii și a preotesei, că biserica și casa lor sînt mai frumoase decît a altor oameni! Dar' bucuria și a oamenilor că sînt și la ei 2 clădiri albe, de le cunoșteai din tot satul.

În Dumineca Floriilor biserica era plină de lume, tot satul alergase la biserică, se vază lucruri de cari la ei în sat nu mai văzuse. Mult le plăcea biserica cea albă și curată, unde ardeau

»nobilu« dorință. Limba de predicăție rămâne deci și mai departe cea **slavo-cească** în biserica protestantă din **Szarvas**.

Și această faptă o numește presa maghiară: »**scandaloasă**«. Ba bine că nu!

Alegere anulată Din Orăștie ni-se scrie, că în contra alegerii de reprezentanți pentru consiliul comunal de acolo, alegere făcută la finea anului trecut, s'a dat protest din partea Românilor, care luat fiind în cenzurare s'a aflat a fi **motivată**, și în consecință, alegerea protestată a fost **anulată**.

Se va escrie alegere nouă.

Recrutarea s'a amânat. Recrutarea, care era să se înceapă la 1 Martie pretutindenea în țeară, s'a amânat pe timp nedeterminat. Consiliul de ministri a aflat că totuși ar fi lucru prea riscat să înroleze recruți fără a avea lege votată, care să-i acorde acest drept. În consecință, ministrul de honvezi a dat ordinațiune, în înțelesul căreia recrutarea e amânată până la altă dispoziție ulterioară.

Acesta a fost ultimul fapt al fostului guvern unguresc. L-a făcut și și-a dat — demisia.

Pentru cei de-acasă....

Un amic al nostru, care trăește în București, ne scrie următoarele lucruri vrednice de laudă, despre însoțirile întemeiate în România de ardeleni de-ai noștri aflători acolo, cu scopul, ca să ajutoreze pe frații de-acasă, de sub oblăduirea ungurescă, în nisuițele lor culturale, economice etc.:

București, 18 Februarie c.

Trăind în niște timpuri așa de triste și de grea încercare pentru Români obijduiți de cârmuirii străine și dușmane neamului nostru, rar ni-se dă plăcuta ocaziune de a înregistra câte o veste națională mai îmbucurătoare, pornită chiar din sînul și după inițiativa poporului român dela sate — talpa țerei.

luminile cele de ceară lin, fără de a le mai pute stînge vîntul prin găurile păreților.

Părintele Toma le spuse o predică frumoasă, ear' după eșirea din biserică oamenii priviau făloși la bisericuța lor și vorbeau 2 cu 2 tot despre hărnicia popii. Înaintea bisericii poporul se oprî locului, ear' părintele Toma începî aci a doua predică și le spuse cam în modul următor:

Iubiți creștini! Dacă ne-a adunat D-zeu sfântul la olaltă în această zi sfântă și luminată, aci înaintea bisericii, să ne înțelegem și de unele lucruri folositoare trupurilor noastre, că despre cele sufletești v'am spus în biserică. Iubiți poporeni! Precum ved, satul nostru este sărac, hotar deși are mult da-i rău, nelucrat, părăginit, înțelenit, plin de petri și de tufe. Semn, că slujiiți la un domn proclat, care nu vă lasă vreme deajuns să vă vedeți de lucrurile și agonisita voastră, fără numai de a

Într'o țeară nenorocită ca Ungaria, în care asupritorii noștri, orbiți de un șovinism caracteristic ființei lor asiatice — vînează cu sete de tigrul — ori-ce mișcare contrară aspirațiilor lor egoiste, — sufocându-o încă din leagăn dacă le e cu putință; Românii cu greu pot să se afirme și manifesteze în toată puterea lor de viață și rezistență. Și aceasta, pentru-că în unele locuri oamenii noștri sînt prea săraci, atât materialmente cât și intelectual, sînt lipsiți în mare parte de conducători desinteresați și devotați binelui de obște și mai ales prea puțin conștienți de drepturile și datoriile lor cetățenești și politice, — efecte dureroase ale unei oblăduiri — ce intenționat ne-a închis binefăcătoarea hrană a științei, — a școlii.

Fire neînfrîntă însă și hotărîtă a înfrunța ori-ce pentru menținerea naționalității sale — Românul, pe lângă toate intrigile și loviturile barbare a făcut și face tot ceea-ce el a crezut că e în interesul existenței sale naționale, — atât în lăuntrul țerei la »el acasă«, cât și în alte țeri străine — unde vitrega soarte l-a aruncat pentru a-și procura traiul de toate zilele.

Cu partea a doua a acestei afirmații ne putem mândri mult de data asta — și despre aceasta și voesc să vă scriu ceva.

Cu bățul în mână, și aproape gol, — după-ce în Ungaria, prin dări nesocotite și gloabe nesfirșite a fost despoiat mai de tot ce avusese, — țărânul român ardelean, venit în România pentru a-și agonisi pâinea, pe care la el în țeară veneticii i-o fură, îndată-ce s'a căpătuit, cu drag își aduce aminte și de ai lui »de-acasă«, de frații lui de suferință, și prin o cruțare proverbială, punînd ban lângă ban, își propune a le sări în ajutor.

Și pentru-ca această frumoasă hotărîre a lui să se îndeplinească mai cu înlesnire, el se întovărășește cu alții tot de soiul lui, — fac societăți de ajutare așa cum mintea și inima îi îndeamnă, și prin diferite mijloace cinstite: cotisațiuni lunare, conveniri sociale, reprezentații teatrale și baluri, la cari lumea aleargă nebună — pentru a admira frumosul port de peste munți și originalele

lui. Precum 'mi-se pare însă din semne, D-zeu s'a îngrozit singur de nedreptatea ce au făcut domniul poporului nostru, și în scurtă vreme jugul iobăgiei s'o frînge și va fi și Românul stăpîn pe puținul lui și stăpîn pe vremea ce D-zeu a rînduit-o. Zile grele au trecut peste noi și grele zile se mai așteaptă, că fără o mare sguđuire desrobirea noastră nu se poate întempla. Să fim însă cu răbdare și D-zeu ne-a scoate la limanul doririlor noastre. Ce-a veni pe țeară — va veni și pe noi, nici mai rău nici mai bine, că oameni sîntem și noi. Până una alta noi să ne vedem de lucru, ca să avem din ce trăi. »Dă din mîni Petre, ca să nu te îneci!« a zis mîntuitorul Christos cătră apostolul Petru; așa vă zic și eu: Dați din mîni, ca să nu vă înecați în sărăcie. Măne-i Luni în sîptemîna cea luminată; e începutul sîptemînei patimilor, de măne să începem și noi o lucrare nouă. Vă rog, ca din fiecare casă se vină aci la bise-

jocuri ardelenesti, — realizează mii și mii de lei, în folosul societății lor, în folosul neamului român.

Și societăți de aceste se află mai în toate orașele mai principale ale României libere, unde Românul ardelean și-a luat domiciliul pe un timp oare-care.

În anii din urmă în București numai s'au constituit vre-o 4 societăți de aceste, cari azi dispun de frumoase sume de bani, și continuă a ajuta cu folos interesele noastre culturale și naționale.

Astfel de societăți sînt: »Dacia Traiană«, »Unirea«, a Românilor din Draos, »Frații Români« și asociația »Frăția« a Românilor din Cața. Toate aceste societăți progresează zilnic și în mod înveselitor, realizând frumoase succese.

Câte școli din comunele societărilor n'au fost ajutate cu banii lor, învățători, biserici, — câți români pribegi ajunși în țeara românească în urma prigonirilor ungurești — nu și-au aflat o mîngăiere apelând la aceste societăți; și câți studenți — și de acestia mai ales — n'au fost încurajați de ele, și puși în posibilitate de a-și continua studiile, atunci când rămași fără nici un sprigin se aflau într'o stare deplorabilă, poate chiar în preajma luării vre-unei diplome.

Între societățile Ardelenilor, în timpul din urmă excelează »Frăția« — grație inteligenței conduceri a simpatifului și zelului ei președinte dl *Ignatie Mircea*, licențiat în drept, — care în mai puțin de 3 ani de zile a realizat un fond de peste 6000 lei (șese mii lei) — fond merit a apăra interesele culturale și comunale a Românilor din Cața (Transilvania), și până acum rămas net, — pe lângă multele cheltueli întrebuințate pentru Cața — în diferite afaceri costisitoare.

Dl I. Mircea — împreună cu bine cunoscuții sei frați Victor și Costică — cari au deschis în iarna aceasta cea mai frumoasă berărie în capitală, la »Carul cu bere«, local propriu al lor, care ar face fală ori-cărei capitale din apusul Europei — își pun toată silința, ca azi ajungînd în o stare bună să ajute și pe aceia din mijlocul cărora au eșit, întărînd cu mari jertfe societatea »Frăția«, în fruntea căreia cu cinste ocupă locul.

rică un om cu topor bine ascuțit și cu o sapă, să vă arăt un lucru nou. De vor veni 2—4 dintr'o casă, nu strică nimic, dar' cel puțin unul poftesc să vie din fiecare casă. Ce va fi, veți vedea mâne.

Acum se primească D-zeu rugăciunile și — când veți auzi toaca, haidați toți la vecernie!

Așa să depărtară care la ale sale, preotul Toma mîngăiat în suflet, că deși prescuri i-au adus puține ziua de Florii, dar' popor i-a adus de i-a umplut biserică.

Poporul încă mergea mîngăiat că le-a dăruit D-zeu popă, să nu fie de risul lumii, că ei nici popă nu au, și încă ce popă bun, că și biserica le-a cărpit-o și albit-o fără de a-i îngreuna pe ei.

(Va urma).

Dee bunul D-zeu, ca aceste societăți ardelenesti, prin o conducere și administrație conștientă și serioasă, pe lângă aceea că formează o adevărată școală românească pentru toți acei ce n'au avut prilejul ca să o facă la ei acasă, să se ridice la tari fortărețe de rezistență contra molochului nesăturat al șovinismului maghiar — îndreptat contra noastră a Românilor de peste munți.

Ce mult s'ar pute face, dacă atari societăți de împrumutat și comună ajutare, ar exista pretutindenea unde Românilor le stă în putință. Români, grupați-vă în societăți de apărare națională.

Unde-s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește!
La muncă și la luptă!

Semur.

Întâmplări mari politice în Franția.

Moartea presidentului Faure.

La sfârșitul săptămânei trecute lumea a fost surprinsă de vestea sosită din Paris, că presidentul, adică capul Republicii franceze, *Felix Faure*, a răposat pe neașteptate, Joi seara, în 16 Febr. c. Ziua s'a aflat bine și seara a fost lovit de gută și a răposat la 10 ore din noapte.

Faure a fost de 58 de ani, om de muncă și cinstit. El și-a ales întâiu cariera de comerciant, pe la 1885 a fost ales deputat, apoi secretar de stat și ministru, ear' acum 4 ani a fost ales de president.

Lucrul cel mai însemnat de sub ocârmuirea lui a fost că a încheiat alianță (legătură) între Franția și Rusia, făcând vizită la curtea Țarului în Petersburg, unde a fost primit cu mare pompă.

Alegerea de nou president.

Franția este republică, adică capul statului nu ajunge prin moștenire în fruntea statului, ci e ales, pe câte 7 ani. Constituția, adică legea de temelie a Republicii orinduește, ca în cas de moarte a presidentului, să se facă alegerea cât se poate de îngrabă. Astfel s'a întâmplat, că Joi seara a murit presidentul Faure și Sâmbătă după amiază a fost ales deja noul president în persoana lui *Emil Loubet*. Alegerea o fac deputații și senatorii, întruniți în *congres* și nu în Paris, ci în *Versailles*, lângă Paris. Congresul acesta de alegere nu desbete nimic, ci votează fiecare deputat pe cine vrea. Deosebitele partide au avut doi candidați, unii pe *Méline*, deputat, alții pe *Loubet*, președintele senatului. La votare a eșit acesta din urmă învingător, câpătând 483 de voturi, pe când *Méline* a avut numai 291.

Loubet.

După alegere nou alesul president a fost gratulat de senatori și deputați și el le-a răspuns, că va nisui ca să împace partidele și să întărească astfel Franția în lăuntru.

Emil Loubet e și el în vîrstă la 60 ani, om învățat, cuminte și cu chibzuială. El a fost avocat, apoi deputat, prim-ministru, în urmă ales de președinte al senatului, ear' acum de president al Republicii, cel mai înalt post ce-l poate ajunge cineva în Franția, bună-oară ca un împărat, numai cât nu e pe vieață și nu se moștenește.

Francezii nădăjduesc, că el va face mult bine țerei. În săptămâna aceasta și-a și început lucrarea, dând un *manifest* (proclamație), care s'a cetit în cameră și senat, și a fost primit cu mare plăcere și aplause.

SCRISORI.

O sêrbare.

Bistrița, în Februarie 1899.

Onorată Redacțiune!

Deși târzîu, vin a împărtăși on. public cetitor știrea, despre o sêrbare dela noi, crezând că tot e mai bine și târzîu, decât nici-odată.

Joi, în 5 Ianuarie st. n., la 4 ore d. a., înspre seara sfintelor sêrbători ale Crăciunului am avut o prea frumoasă sêrbare, ce s'a ținut în pompoasa biserică română greco-catolică din Bistrița și adică s'a împărțit *pomul Crăciunului* merit pentru pruncii școlari români, cari au umblat la școala normală română din loc.

Sêrbarea s'a început cu o colindă sub conducerea învățătorului *Teodor A. Bogdan*, care a succes foarte bine. După aceea a urmat vorbirea dlui protopop *A. Silași* și pe urmă s'a cântat tropsarul Crăciunului sub conducerea învățătorului *Iuliu Chita*. În urmă s'au împărțit la 20 școlari săraci vestminte, cărți de școală, cărți de rugăciuni și de cetit, bomboane, mere, nuci și altele. Apoi asemenea s'au împărțit la vre-o 80 școlari și școlărițe, cărți de școală, cărți de rugăciuni și de cetit, turte, nuci, bomboane și altele.

Atâtea au căpătat de abia le-au putut duce acasă cu brațele lor mititele.

Era o privesc mult plăcută, când vedeai cum micii pruncușori cu ochii plini de lacrimi, pătrunși de bucurie, își primiau darurile împărțite de învățătorii Chita și Bogdan.

La această sêrbare au luat parte un număr de inteligenți, domni și doamne, printre cari am văzut și pe d-nii Vasile Ranta Buticescu, Stefan Poruțiu, căpitanul Popoviciu, Vasile Pop, Dr. Gavrilă Tripon etc.

Trebue să amintesc, că la facerea acestui pom a contribuit aproape întreaga noastră inteligență, vrednică de laudă, apoi un număr însemnat din poporul nostru, precum și unii din comunele vecine.

Asemenea sfânta noastră biserică a dat 10 fl., precum și curatorii bisericesti și mai cu seamă învățătorul Bogdan, care a arătat multă silință.

Totodată ca să fie sêrbarea și mai însemnată, cu prilejul acesta și-a împărțit învățătorului Teodor A. Bogdan, că ca dar de Crăciun vrednicul comitet bisericesc și școlastic, și-a mărit salariul cu 100 fl.

Mă țin mândru, că și Românii noștri din Bistrița au început un lucru atât de nobil și de frumos, care ar fi de dorit ca să se continue și în anii următori. Asemenea de dorit ar fi, ca acest lucru totdeauna să fie bine primit și spriginit, căci numai dând mână cu mână vom pute face fapte frumoase.

»Prietenul școlarilor«.

Instalarea noului vicar în Făgăraș.

De pe Valea Târnavei-mici, Febr. c.

Stimată Redacțiune!

Duminecă, în 29 luna trecută, în biserica gr.-cat. din Dicio-St.-Mărtin s'a ținut sf. liturghie, a celebrat fostul protopop al tractului Dicio-St.-Mărtin și acum vicar foraneu al Făgărașului *Iacob P. Macaveiu*, pe lângă asistența nou denumitului paroch al Dicio-St.-Mărtinului și adm. protopopesc al aceluși tract *Laurențiu Pascu*, și încă a unui preot din tract; cântările la sf. liturghie le-a executat foarte frumos învățătorul din Bozias *George Săbău* cu corul seu. După liturghie vicarul I. P. Macaveiu, pe on. d. Pascu l-a introdus de paroch, ear' în ziua următoare — Luni, în 30 Ianuarie — fiind prezenți preoții din tract, a fost introdus și de adm. protopopesc.

Noul vicar *Iacob P. Macaveiu* a plecat la Făgăraș Vineri în 10 Februarie fiind însoțit de doi preoți, de un învățător din tract și de 4 fosti parochiani, anume: d-nii advocați Căluțiu și Zehan și de d-nii Simeon Ciuchina și Vancea, ampliați, arătându-și prin aceasta iubirea și stima față de fostul lor paroch și protopop.

În dimineața zilei de Trei Sfinți archierei, ajungând trenul la Sâmbăta-de-jos, aci tinerul preot Alexandru Șerban, în fruntea a numeroși poporeni din comuna sa Voila, pe drumarul vicar l-a bineventat prin cuvinte alese și în-suflețitoare.

La 9 ore trenul s'a oprit la gara Făgărașului, unde aștepta multă inteligență și popor din loc și jur; după cuvântul de primire rostit de preotul — notar al tractului — *Maximilian Recean*, am mers în oraș la casele parochiale, unde la intrare învățătorul *Andrei Stroiă* din loc, a rostit o vorbire frumoasă în numele școlii și a școlarilor, ear' în casă reverendisimul Rațiu a primit pe noul vicar cu o vorbire frumoasă. Serviciul divin s'a început între 9 și 10 ore; biserica era îndesuită de public, a pontificat noul vicar cu asistență de 6 preoți, la sf. liturghie a cântat învățătorul din loc cu coriștii sei, apoi a urmat introducerea noului vicar. Cuvântul de introducere a fostului vicar Rațiu ne-a încântat și umplut inimile de bucurie, ear' răspunsul noului vicar ne-a dat să sperăm, că multe bune și foloștoare va îndeplini întru mărirea lui D-zeu, în folosul și pentru înflorirea vicariatului; la prânzul dat în onoarea noului vicar, în frunte cu Dr. Șerban au luat parte mulți, atât din loc, cât și din provincă peste 50 de persoane, între cari ambii vicari, protopresbiterul Iuliu Dan, protopretorul Popeniciu, advocații Șerban, Motoc, Micu și Șenchea, Poparadu și alții, preoți, învățători etc. și aici s'au ținut frumoase toaste.

Duminecă s'a dat apoi un prânz la Dr. Șerban, când apoi noi străinii am și plecat cătră casă.

Dorim noului vicar tărie trupească și sufletească spre binele bisericii, clerului și a credincioșilor din parochie și vicariat.

»Dascălul«.

Din Telciu.

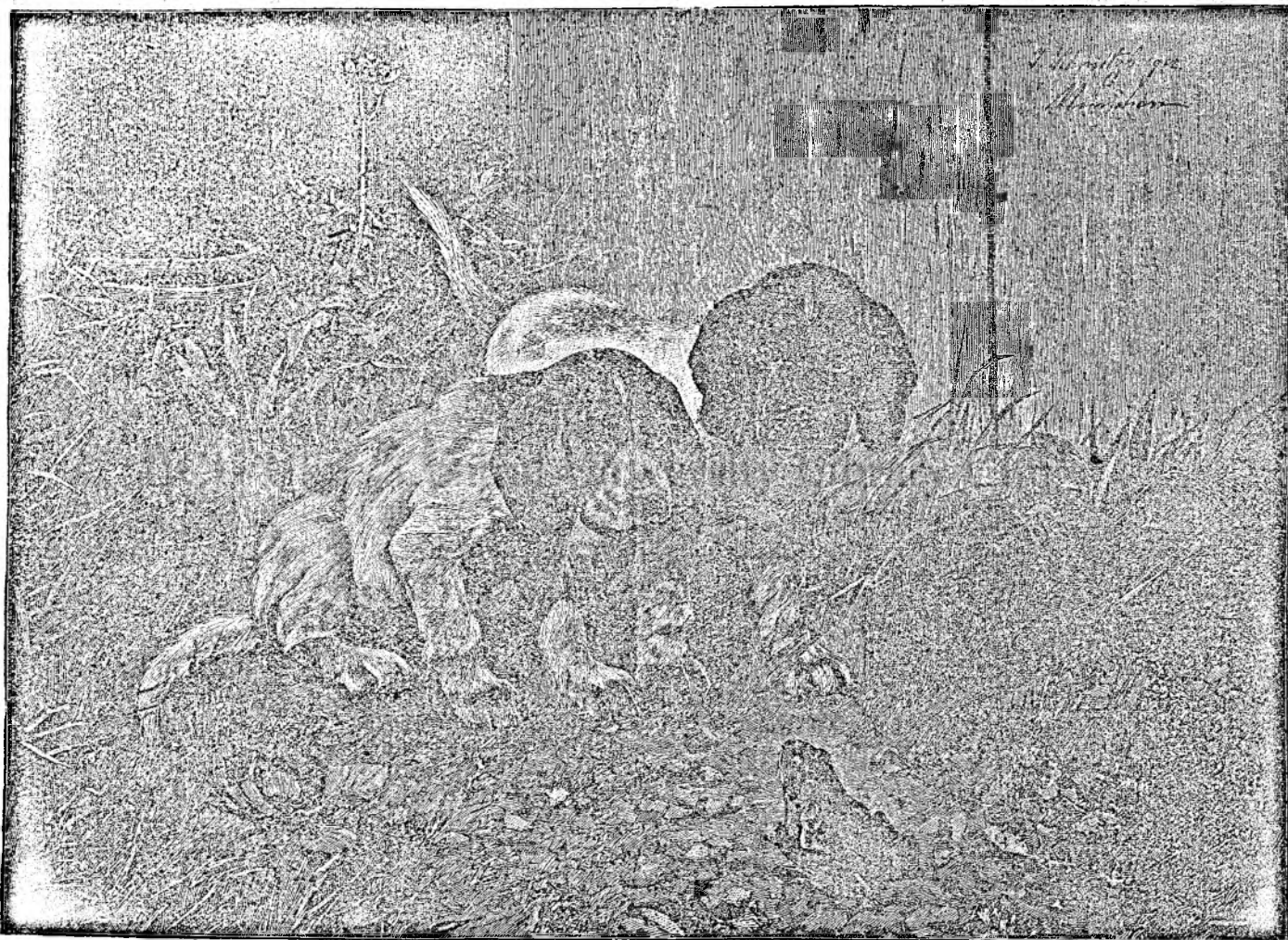
De pe Valea-Someșului, 5 Febr. c.
Onorabilă Redacțiune!

Joi, în 2 Februarie a. c., preumblându-mă prin piața Năsăudului, m'am întâlnit cu mai mulți cunoscuți ca de obicei, fiindcă Joia e zi de târg, și cu acest prilej am vorbit despre mai multe lucruri și stări de ale noastre. Între multe altele s'a adus în vorbă și comuna Telciu, care este una din comunele fruntașe din fostul district al Năsăudului, numără la peste 3000 locuitori, aproape toți Români, oameni cu stare bună, având un hotar de o întindere de 4 mile pătrate, cu păduri frumoase, din cari comuna trage frumoase venituri. Ni-s'a spus, spre uimirea noastră, că în 29 Ianuarie a. c., reprezentanța comu-

dascălului Miron a fost spriginită și de părintele *Gregoriu Pop*. Vine lucrul la votare. Aci primarul avea speranța de a reuși cu propunerea sa, dar' dascălul Miron propune din nou, că membrii Reuniunii »Mariane« se nu voteze, de oare-ce ei sunt interesați în cauză. Așa apoi primarul a rămas în minoritate, dar' totuși nu s'a făcut chiar pe voea lui Miron și a părintelui Gregoriu, că în loc de suma de 5 fl. s'a votat odată pentru totdeauna 20 fl. Am exclamat cu toții: Sărmane Telciule! Sărmană comună nefericită, D-zeu 'ți-a dat tot ce natura are mai frumos și un popor bun, dar' lipsit de oameni cu inimă, cari să te conducă la limanul binelui. Și în adevăr, că nu odată am auzit și văzut, că în această comună frumoasă toate merg îndărăt ca racul. Inteligența, care se

tați poporului, că pe lângă toate pedecile ce vi-se pun în cale, voi vă pricepeți menirea și înaintați cu timpul. Nu vă lăsați înfricați și luați condeiul în mână, spuneți în foi lunei, cum trăiți și în ce împrejurări vă aflați. Dați de gol ceata netrebnică, care vă împedecă în mersul vostru cultural. Sbiiciuți fără nici o cruțare imoralitatea și nedreptățile, și vă scoateți de sub jugul oamenilor fără inimă și conștiință, și fiți siguri, că poporul vă va urma, și în scurt timp veți începe o eră mai fericită. Altcum turma sufletească din Telciu e pe cale de a se perde. Fiți siguri, frați Telceni, că noi vom fi cu voi și ne vom mișca și noi spre a vă alina suferințele și spre a vindeca răul ce vă amenință cu pierire. Atâta de astă-dată.

Un amic al Telcenilor.

Întâlnire neașteptată.

nală a ținut o ședință ordinară, în care între alte obiecte s'a adus și rugarea Reuniunii învățătorilor confesionali »Mariana« de a se face comuna membră fundatoare cu suma de 5 fl. Primarul comunal a prezentat rugarea Reuniunii, cu propunerea de a nu se face comuna membră fundatoare numai cu suma de 5 fl., ci să voteze această sumă pe tot anul, până-când vor lăsa mijloacele materiale.

Dar' numai atâta 'i-a trebuit. Se zice, că învățătorul pensionat *Ioan Miron*, a sărit îndată, a protestat contra propunerii primarului, zicând că d-sa încă a fost membru al acelei Reuniuni și a solvit în fondul acela suma de vre-o 40 fl. fără a avea ceva folos, respective câștig. Propune dar' a rămâne pe lângă rugarea Reuniunii, de a 'i-se da 5 fl. odată pentru totdeauna. Propunerea

află în număr frumos, trăește în neînțelegeri și frecări continue. Poporul amărit până în suflet, nu știe de cine să asculte și cui să dea crezământ. Părintele Gregoriu Pop, un om bătrân și cu puțină carte, dar' cu atât mai multă șiretenie, a știut exploata toate în favorul său. Nu e mirare dar', că o Reuniune culturală ca cea din vorbă, să nu fie spriginită de un om ca părintele Gregoriu și dascălul Miron, care asemenea se îngrijește numai pentru sine. Aș vrea să știu, unde sunt ceilalți Telceni? Îmi aduc aminte, că dintre tinerii inteligenți vre-o câțiva s'au fost apucat de lucru. Au scos socotelile bisericeii din mâinile părintelui Gregoriu. Au făcut pași necesari de a se începe la edificarea bisericeii, a școlii și altele. Apelez la voi, bunii mei amici Telceni, ar-

Întâlnire neașteptată.

— Vezi ilustrația. —

Dăm azi o ilustrație hazlie în felul ei. Am spus de alte-ori, că pictorii prind adese-ori cu ochii mici și neînsemnate întâmplări, fie din viața omenească, fie din cea a animalelor sau din natură și le înfățișează în chip drăgălaș pe hârtie. Așa este ilustrația de azi. Doi căței apucă peste câmp, mergând încătrău îi duc picioarele. Deodată le ese înainte din iarba verde — o mică broască. Broasca se uită țintă la cățeluși, ca-și-când ar vrea să 'i întrebe, că ce caută pe aici, ear' acestia mirați de întâlnirea neașteptată privesc uimiți și zăpăciți la mica ființă, oprindu-se locului....

PARTEA ECONOMICĂ.

Sămănatul grâului de primăvară.

În multe locuri se sămănează numai grâu de primăvară, pentru-că acesta izbutește mai bine. În alte locuri nu s'a putut face din o pricină sau alta sămănatul grâului de toamnă și din această pricină trebuie să se sămăneze grâu de primăvară.

Această lucrare se face de timpuriu în Martie sau la începutul lui Aprilie, adică îndată-ce s'a dus zăpada și locul s'a svîntat. În mustul zăpezii sămănta răsare în grabă și prinde putere. Dacă pământul a fost arat din toamnă, acum numai se grapă pentru a se produce țărina de lipsă la îngroparea sămănteii. Înghețurile și zăpada, ce ar urma după sămănat, nu-i sînt spre stricarea sămănteii; din contră, umezeala din zăpadă îi prinde bine.

Grâul de primăvară se dă mai des, adică se sămănează mai multă sămăntă, din pricina, că el n'are când se înfrățescă și ar rămâne mai rar. De regulă se sămănează 270—320 litre (12 $\frac{1}{2}$ —16 ferdele) la hectar, când se sămănează cu mâna; ear' sămănându-se cu mașina ajung la un hectar 11—12 $\frac{1}{2}$ ferdele; sau ceva mai bine de jumătate atîta sămăntă la un juger.

La sămănatul cu mâna, cum îndeobște se știe, sămănta se îngroapă la urmă cu grapa. La sămănatul cu mașina grăpatul se face odată sau de două-ori înainte de sămănat, pentru-ca arătura să se oblescă și mașina însași se poată îngropa toată sămănta în regulă.

Grâului de primăvară îi trebuie până la coacere 90—150 zile, în calcul de mijloc 125 zile sau 4 luni.

ORZUL.

Se dă cu socoteala, că dintre cereale (bucate) orzul ar fi fost mai întăiu cultivat de om. În timp de 2 $\frac{1}{2}$ —3 luni se desvoaltă deplin. Pentru aceea el izbutește și sus la munte mai bine ca alte bucate.

Este orz de toamnă și de primăvară; dar' mai bine se cultivă cel din urmă.

Orzul e de mai multe soiuri: cu 2, cu 3, cu 6 rînduri și golaș. Cel cu două rînduri este cel mai roditor și bănos avînd paiul înalt, spicul lung și bobul mare. Acest orz este mai căutat și pentru facerea berei. El se ține de primăveri.

În Ungaria mai vestit este orzul *slovăcesc*, în Austria *Hanna* sau orzul de Moravia. Pe toate le întrece așa numitul orz *Chevalier*.

Orzul izbutește în pământ compus din argilă și nêsip, puțin var și humă. În pământul sărac și rău lucrat trebuie sămănat orz cu 4 rînduri. În țelină nu prea izbutește.

Orzul de primăvară se sămănează după o plantă de săpat s. p. cucuruz, cartofi,

sfece, legumi, apoi după trifoiu de un an și după rapiță.

Gunoiiu proaspăt, adică nedospit, puțin îi ajută. Prea mult gunoiiu îl face se cadă și boabele îi rămân mici. Dintre îngrășămintele măiestrite îi prieste *nitratul de Chili*, care se împrăștie primăvara înainte de sămănat sau cu prilejul acestuia.

Arătura din toamnă îi prinde bine. Dacă aceasta a fost făcută la timp potrivit, primăvara ajunge și numai grăpând locul, după-ce am dat sămănta și mai cu seamă dacă în anul trecut pământul a fost cultivat cu una din plantele numite mai sus.

Orzul se poate sămăna cât de timpuriu, în Februarie sau Martie, în ținuturile mai răcoroase în Aprilie și la munte pe la începutul lui Maiu.

Orzul de sămăntă să fie mare la bob și de culoare albă-gălbue; greutatea unui hl. să fie 64—70 chgr. La un hectar sînt de lipsă 12 $\frac{1}{2}$ —15 ferdele; ear' când se sămănează în rînduri 11 $\frac{1}{2}$ —14 ferdele.

La un juger este de ajuns sămăntă ceva mai bine de jumătate ca la un hectar. Peste tot, orzul e bine să se de mai des.

Sămănta trebuie să ajungă la o afunzime de 2 $\frac{1}{2}$ până la 5 cm.; ear' în timp secetos și până la 8 cm. Tăvălugul și grapa de mărăcini nu se întrebunțază după sămănat, pentru-că astfel pământul prinde coaje și aceasta e stricăcioasă.

Dacă s'ar sămăna și trifoiu însă, tăvălugirea devine neapărat trebuincioasă, mai cu seamă fiind arătura cu bruci. În cazul acesta face bune servicii un tăvălug cu zimfi; ear' pentru acoperirea trifoiului se folosește o grapă ușoară de mărăcini. Coaja, ce se formează după aceea, trebuie sfărîmată cu grapa sau tăvălugul, pentru-că împedecă răsărirea orzului, dar' îi strică și după-ce a răsărit.

În țările unde se prășește mult orz pentru facerea berei, el se sămănează cu mașina și se sapă printre rînduri cu mașina de săpat, de câte-ori se arată buruieni.

Dacă orzul s'a desvoltat din cale afară trebuie păscut pentru a încunjura căderea. Plivitul încă îi este neapărat de lipsă.

În locuri bine potrivite pentru el, lucrate apoi în regulă, și pe lângă aceste fiind clima și timpul priincioase, orzul răsplătește cu îmbelșugare ostenelele plugarului. Timpul rece la început și seceta de mai târziu îi fac stricăciune. Sămănatul de timpuriu înlătură adesea aceste scăderi.

Orzul se seceră în pîrgă și trebuie să se uște cu desăvîrșire, fiind ferit pe cât se poate de ploaie și chiar de rouă.

Orzul se întrebunțază mai cu seamă la facerea berei și spiritului, apoi la nutrirea animalelor. În timpurile vechi mai în toate țările orzul era hrana de căpetenie a locuitorilor; azi însă 'i-a luat locul: grâul, secara, cucuruzul și crumpenele; și dacă se mai face ică-colea pâne sau mămăligă din el, făina lui se amestecă și cu alte soiuri de făină.

Paiele de orz formează un nutre-ment prețios pentru vite. Ele sînt aproape tot atît de nutritoare ca și fînul cel bun.

Usura de bucate.

(Urmare și fine).

În luna Maiu țeranul trebuie să-și ligureze cucuruzul și anume: acum agentul îi cumpără majă m. de cucuruz cu 2 fl. 50 cr., deci pentru 120 fl. țeranul îi va lifera 48 măji m. de cucuruz.

Las' că prețul cucuruzului este mai mare, las' că țeranul poate nu va pute strînge atîta cucuruz — asta nu imoportă, el a trebuit se facă tîrg, căci agentul 'l-a mîntuit ca toba să nu-și sune la ușe și să-și lase pe drumuri.

Vine luna lui Maiu. Țeranul nu are cucuruzul ce trebuie să-și ligureze; ear' se duce la agent, ear' îl roagă și aceasta se mai îndură odată și acum din nou *mută pe grâu*.

Fac socoata: În Maiu maja de cucuruz costă 3 fl. 50 cr., deci 48×3.50 fl. = 168 fl. Pentru această sumă țeranul va lifera 33 m. m. de grâu (à 5 fl. socotită) și de oare-ce de 33×5 fl. = 165 fl. țeranul mai primește încă 3 fl. și socoata e gata. El subscrie o obligație despre 33 m. m. grâu ce are să le ligureze la 20 August, mai dă ca asigurajie un cambiu bianco scris, își ia pălăria și pleacă, căci a regulat afacerea.

Toamna este grâul 12 fl. mm. și astfel țeranul pentru cei 50 fl. primiți pește un an și jumătate are să plătească (de 33×12) = 396 fl.!

În cele mai multe casuri însă nu poate plăti și astfel 'i-se vinde casa și moșia și el cu femeia și copiii rămâne pe stradele satului...

Și acum să tragem consecuențele:

Cu toții știm, că confiniul militar banatic în partea cea mai mare e locuit de Români și prin urmare jertfele miserabilei usurării sînt în majoritate Români. Apoi: ceea-ce în mare se face în Bănat, se face în mic în Ardeal și în toate unghiurile Ungariei. Aici se face în mic, de oare-ce țeranii de pe aici n'au de unde și n'au ce vinde în mare.

Cine nu recunoaște, că astfel de stări duc la sapă de lemn pe țeranii noștri și cine nu știe, că prin aceasta puterea de vitalitate și rezistență a poporului nostru întreg scade și se consumă îngrozitor?

Dar' pe de altă parte credem, că nime nu ar pute afirma, că situația e de desperat, că nu ar mai fi mijloace de scăpare.

Mijloace sînt, numai să ni-le știm procura și folosi.

Insofiri de valorisare, consum și de credit — la sate, nu case pompoase pentru băncile dela orașe.

Cărturarii dela sate să studieze și să inițieze insofiri, nu să rîvnească după «directorate» la bănci «independente» cu capital social de — 5000 fl.

Cărarea *insofirilor* este cărarea progresului în viitor, — pe aceea să pornim și să învățăm să umblăm și noi!

V. C. O.

Despre Reuniuni!

Prelegere ținută în o conferință publică din Seliște, Duminecă, în 25 Decembrie st. n. 1898, de învățătorul Dumitru Mosora.

Trăim în timpuri grele. Sarcina greutăților a început a gârbovi spinarea poporului nostru! Sărăcia se lățește în mod îngrozitor pretutindenea! Nici nu e mirare! aceasta e chiar ținta celor-ce rîvnesc la înmulțirea semenilor sei. Nimic nu se face azi spre ușurarea sarcinei, ci din contră se caută fel de fel de mijloace prin cari să o îngreuneze, ca prin aceasta să ajungă mai îngrabă la dorita lor țintă. Se lucră în scopul acesta de sus cu un diavolesc sistem a ne ruina atât materialicește, cât și moralicește. Contra ruinării moralicește, mulțumită lui D-zeu poporul nostru stă în fața vrășmașului înarmat cu arma cea mai puternică: cu *tăria și sfințenia* legii strămoșești. Până-când toți cu această armă vom fi înarmați să nu ne temem, că poporul nostru se va ruina moralicește! Contra ruinării materialicește stăm însă aproape nearmați!

Ogoarele noastre nu ne dau destulă roadă, și cât mai dau, se prăpădește adese-ori de grindină, de ploii și secetă. Economia de vite în chipul și felul cum ea se practică d. e. în ținuturile noastre, e chiar păgubitoare pentru noi. Sîntem în ciasul al XI., e neapărat de lipsă ca și poporul nostru să se folosească de toate mijloacele, prin cari să se ușureze cât de puțin sarcina cea grea a traiului ce sîntem siliți a suporta de pe o zi pe alta. Sărăcia bate aproape la ușa fiecăruia! Să îmbrășsem cu căldură toate mijloacele, prin cari am pute ține departe de noi această boală a tuturor boalelor.

Cel mai sigur ajutor, după D-zeu e totdeauna la noi înșine. În noi înșine putem găsi, cu voință tare, cea mai bună comoară de ajutoare și scăpare! Ba putem zice fără sfială, că numai ajutându-ne noi înșine ne va ajuta și D-zeu. Ajută-ți și-ți va ajuta și D-zeu. Voeste și vei pute. Acestea să ne fie parola în aceste vremuri de lipse și neajunsuri. Da, este modru de ajutorare numai voință să avem.

Acum, când singuri numai putem rezista furtunei ce ne amenință, sărăciei, să ne însoțim mai mulți la olaltă, căci însoțindu-ne vom rămâne neclintii în fața furtunei.

Unde-i unu nu-i putere
La nevoi și la durere,
Unde-s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește —

zice marele poet Alexandri, și adevărul acestor cuvinte e netăgăduit. Da, unindu-ne, însoțindu-ne ne vom pute oțeli puterile aproape slăbite deja!

Înființarea de însoțiri ori Reuniuni de ori-și-care categorie este foarte folositoare. Lipsa acestora e foarte simțitoare, e deja timpul suprem ca acest gol să fie deja umplut. Roadele ori-șicărei Reuniuni sînt bogate, însemnătatea și folosul Reuniunilor este foarte mare.

Prin Reuniuni se lucră cu puteri unite, astfel că pe ori-și-care teren ajungerea la bun sfîrșit e mai asigurată. Pe lângă câștigul material ce-l dau Reuniunile membrilor sei, acestia mai au și

un câștig moral de mare valoare, anume prin deasa convenire a membrilor la olaltă se încheagă între ei o legătură de mare însemnătate din punct de vedere național.

În țările cu populațiuni mai culte există sumedenie de tot felul de Reuniuni, ba acum la sfîrșitul veacului al XIX. am ajuns până acolo, încât starea culturală a unui popor se clarifică după numărul și specia Reuniunilor ce le are. Noi Românii sîntem avertați numai la noi înșine, căci nouă nimeni nu ne dă nici un ajutor, nu ne vine cu nici un sprigin nici municipiu, nici stat, nici nimeni, de aceea, precum am zis, noi trebuie să ne ajutăm. (Va urma).

Sfaturi economice.

Rața — Rouen

Este ușor de îngrășat și ajunge la greutate de 4—5 chlgr. Oue bine, dar' nu e prea bine potrivită pentru clocit. Carnea ei dă o friptură foarte aleasă. Acest soi de rațe nu este gingaș de frig. Bunătatea penelor nu stă mult îndărătul celor de găscă.

Când e cocoșul de prisos.

Oare-cine a calculat, că ținînd un cocoș la 8 găini, ouele vor fi cu o a treia parte mai mari. Fără cocoș în curte găinile încep a oua cu o lună-două mai îngrabă, numărul ouelor e același. Cine n'are lipsă de pui, poate să nu țină cocoș.

Din traista cu povețele.

Răspunsuri.

Abonentului nr. 386 în Teline. Negeii să stîrpesce în felurite moduri. Dacă ei sînt la mână, se poate întrebuița apă tare. Tractându-i însă astfel să fii cu grije, ca ea să nu ajungă în gură, ochi, ș. a. părți mai gingașe ale trupului. Ajută și laptele de păpădie, și sângele de porumb. Cei mai mari să stîrpesce și stringîndu-i cu câte un fir de pîr din coada calului.

Abonentului nr. 3025 (I. B. în Z.). În timpul din urmă am cetit în foile din România, că *Crompton și Haterslei* din Manchester (Anglia) a inventat un răsboiu, numit *»România«*, cu care se pot țese pe zi 50—70 coți. Astfel de răsboaie vinde dl *N. Lupulescu, comerciant T.-Jiu (județul Gorj) România.* Adresează-te dînsului, pentru răspunsuri mai amănunțite cu privire la preț ș. a.

Abonentului Nr. 3110 în T.-mare. Pe cum am răspuns altor abonenți și cu alt prilej, împărțirea licențelor de cărcimărit atîrnă dela o mulțime de împrejurări. Numărul lor nu se poate mări sau împuțina, fără învoirea ministrului. Lipsa unei cărcime în comună se constată prin pretorul cerc. și direcțiunea financiară, ear' acordarea licenței tot cam dela acestia atîrnă. Când e vorba de a se face cererea pentru licență, ca și în alte treburi câștigarea ei atîrnă mult dela modul cum cererea e compusă și instruată și dela spriginirea organelor oficioase. Dacă Ovreurul a știut să se gătească mai bine în toată privința nu ne îndoim, el va câștiga. Și de altcum e lumea lor. Încât pentru taxele ce aveți

să plătiți notarului pentru scrisori, trebuie să aveți o tarifă în comună, ca să nu vă poată lua mai mult decît aceea iartă.

Abonentului nr. 9512 în Gl. Nu sîntem în stare a-ți pute da răspuns la întrebările ce ne faci, anume: cât costă un vagon de cucuruz, de unde să-l comanzi, până nu pleci, ori în România și că în ce parte a României se poate căpeta cucuruz mai bun și mai ieftin?

Una însă îți putem spune, că în anul acesta și la noi în Ardeal a avut un preț aproape de batjocură, care de altcum crește neîntrerupt. Poate mai bun negoț ai fi putut face, cumpărînd în toamnă sau dacă ai cumpăra și acum și l-ai vinde mai târziu cu câștig, decît să încerci a aduce din România, unde nu cunoști de loc împrejurările și în loc de câștig te-ai pute trezi cu mare pagubă. Vom cerca totuși să ne informăm mai deaproape despre ceea-ce te interesează și-ți vom comunica cu alt prilej.

Abonentului Ilie Juca în Cuptoria. Ai dreptate, că posesorii de căzane au avut favorul de a frige, respective ferbe rachiu gratuit timp de 24 ore — până la 100 litre fără a plăti dare, adecă gratuit, pe seama familiei și zilerilor întrebuițați în economia câmpului. Acest favor însă prin intrarea în vigoare a art. de lege XV. și XVI. din 1898 a încetat. În acest înțeles, precum cetim, direcțiunea financiară din Cluj a adus sentință în urma unei plîngeri, ce 'i-s'a făcut.

Abonentului V. Morariu. Tipăritura roșie, ce ni-ai trimis este menită ca să ceri un los sau mai multe, $\frac{1}{2}$ sau $\frac{1}{4}$ de los, ceea-ce trebuie indus apriat în tipăritură. Cu acea ocaziune trimiți pentru $\frac{1}{4}$ de los 1 fl. 50 cr., pentru $\frac{1}{2}$ los 3 fl., pentru 1 los întreg 6 fl. Subscrii apoi hîrtia, însemni locuința (satul), posta ultimă și comitatul. În urma acestora și se trimite $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 1 los întreg sau mai multe, cât adecă ai plătit, și se trimite instrucții de lipsă și, cu ocaziunea tragerei, toți numerii, ce au fost trasi, ca eventual să-ți poți scoate câștigul.

La a doua întrebare răspundem: nu este lege ca primarul comunal să se poată pensiona după-ce a servit 25 sau și mai mulți ani. El însă, fiind om de omenie și voind alegătorii, poate servi și mai departe.

Știri economice

Băncile noastre. Băncile noastre rînd pe rînd își publică încheierea socotelilor pe anul trecut 1898, arătînd mișcarea lucrărilor, capitalul, venitul curat etc. și ziua ținerei adunărilor generale. Eată datele mai însemnate dela unele din ele:

»Asociațiunea de economii și ajutor din Ghirec« are: Capital 2036 fl. 90 cr. Depuneri: 1130 fl. Venit curat 437 fl. 57 cr. Adunarea generală și-a ținut-o în 5 Februarie n. c.

»Berzovia« în Jidovin: Capital 25.000 fl. Depuneri: 10.474 fl. 84 cr. Fond de rezervă 599 fl. 39 cr. Venit curat 2461 fl. 64 cr.

»Sentinela« în Satul-nou: Capital 40.000 fl. Depuneri: 45.806 fl. 66 cr. Fonduri 3895 fl. 32 cr. Venit 7195 fl. 01 cr. Adunarea gen. s'a ținut la 13 Febr. c.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Poporul și școala lui!

Înainte de Isus Christos, străbunii nostri au fost mari și puternici nu numai în arme, fără mai virtuos au strălucit cu învățăturile, cu științele și cu virtuțile, precum e purtarea cea de cuvânt lucrul, iubirea de dreptate și altele multe.

Pentru aceste virtuți, deveniau după moarte, mulți dintre dînșii, adorați ca zei și semizei. Se umplea cu Romani raiul din lumea bătrână, ca pământul de gloria lor! Surprins atunci, poetul grec Alfeu exclamă: »Închideți zeilor, închideți porțile, că vin Romanii să ocupe cerurile!»

Era naturală această ținută a străbunilor nostri, dacă vom lua în socotință, că au fost plugari în precumpănire, și așa element de ordine și de libertate.

Eată cum se pronunță, despre natura plugarilor, un scriitor, *Iustus Liebig*, omul de cea mai mare autoritate la naturaliștii de acum; el zice: »Tuturora înainte, plugarul este liber, va să zică nu depinde dela nime, până are pământ destul și roditor, ca să-l lucreze dînsul cu ai sei. Unde dispăre plugarul cel liber, se stînge iubirea de patrie! Simțăminte religioase, el le posedă; el știe stima darurile dela Dumnezeu, căldura și ploaia ce-i nutresc moșia. La apărarea țerei el este cel mai din urmă care depune arma și numai el mai ține credința la împăratul, după-ce toți l-au părăsit pe împăratul.»

»Un popor viează — zice istoricul bănățean *Tincu-Velea*, — numai până atunci, până când își cunoaște trecutul și este însuflețit pentru al său viitor.»

Făcut-am și noi ca următori ai străbunilor nostri multe bravuri, despre cari istoria ne este mărturie și cu toate acestea putem să zicem, am avut și avem și astăzi numai nopți viforoase și întunecoase în viața noastră! În aceste zile critice, familia nu mai poate fi în stare singură a contribui la dezvoltarea graiului, la dezvoltarea naționalității unui popor!

Cerințele acestei dezvoltări sînt atât de multe, de mari și de deosebite, încât familia chiar de ar voi n'ar pute să le satisfacă pe toate în mijlocul său. Această dezvoltare trebuie în ziua de astăzi să se continue și să se finească în alt loc. Acel loc, unde e de lipsă să se continue și să se finească dezvoltarea, înăvuierea și consolidarea nu numai a graiului, a naționalității unui popor, dar' totodată și a inteligenței lui, este »școala«, în genere și în prima linie »școala poporală«.

Școala este chemată ca nemijlocit să o ducă mai departe și să o întregască în copil acea dezvoltare ce s'a fost început în familie și să o ducă mai departe în sensul în care a fost ea începută. Școala poporală intră dară în toate drepturile și datorințele familiei; ea îi ține locul pentru câteva ore din zi, pe cari copilul în interesul dezvoltării sale, este necesitat să le petreacă

afară de familie. Pentru-ca această dezvoltare însă să fie firească și să nu fie întreruptă; ca copilul și în școală să se simțească tot așa de bine ca și acasă în familie, este neapărată trebuință, ca școala să se folosească în misiunea sa, tot de același graiu, de care se folosesc și familiile copiilor.

Școala poporală trebuie așadar' să aibă neapărat drept graiu al său, graiul copiilor, adecă trebuie să fie *națională*, Numai sub condițiunea de a fi națională școala poporală, este în stare să continue, fără întrerupere și trăgănare, dezvoltarea copilului începută în familie; numai sub această condițiune poate pași mână în mână familia și școala a se sprigini și a se întregi una pe alta; numai atunci rezultatele creșterii vor fi mănoase și productive; numai atunci *naționalitatea* unui popor nu va fi amenințată în existența sa de vre-un pericol serios.

Însă astfel de rezultate poate aduce școala poporală națională numai atunci, dacă aceea va fi condusă de învățători, cari își cunosc chemarea lor. Dela noi învățătorii depinde dar' soarta unui popor.

Să fie mândru dar' fiecare învățător, dacă Dumnezeu ne-a ajutat să purtăm acest nume frumos! Ca să corespundem celor premerse, avem datorința, ca totdeauna să intrăm veseli în mijlocul fragedelor ființe, ca prin bune dispozițiuni să facem din mlădițe lăstari, proptele valoroase pentru mult cercatul nostru popor!

La realizarea acestui scop, se recere ca să știm bine educa, și de oare-ce aceasta este cea mai grea și însemnată problemă pe pământ, să ne nisuiim ca această chemare să o împlinim cu voce și însuflețire; pentru-că cel-ce pe terenul educațiunii nu e numai orientat, nici numai confirmat, ci se află totodată și acasă, și cel-ce caută numai în conștiința sa remunerațiunea pentru activitatea sacrificatoare, acela este educător adevărat, zice fericitul de pie memorie *Dr. Lazar Petroviciu*.

Activitatea noastră numai atunci va fi urmărită de rezultatul și darul dorit, când vor fi întrunite în noi calitățile, cari formează condițiunea succesului. De aceste calități se ține *iubirea față de copii*, ca o virtute cardinală a educătorului.

Iubire față de copii! Și atunci însuși poporul se va îngrijii, cum să porceadă, ca dătătorii lui de lumină să aibă viață mai liniștită.

Stindardul cu inscripția: »*Știință și progres*« se filfăe pe școala fiecărui învățător și numai atunci munca noastră va fi binecuvântată de Dumnezeu, — ear' noi fiecare vom pute zice: Noi, și numai noi sîntem învingătorii!!

Hălmagiu, la 27 Ianuarie v. 1899.

Mihail Vidu,
înv. și preș. Reun. inv. din
tractul Hălmagului.

»*Cassa de păstrare din Sasca-montană*«. Capital 24.799 fl. 24 cr. Depuneri: 26.603 fl. 51 cr. Fonduri 4934 fl. 75 cr. Venit 3158 fl. 32 cr. Adunarea e convocată pe 20 Februarie c.

»*Racoșana*« în Șeica-mare. Capital: 20.000 fl. Fonduri 2003 fl. Depuneri: 10.136 fl. 13 cr. Venit 2404 fl. 66 cr. Adunarea s'a ținut în 12 Februarie c.

»*Cordiana*« în Fofeldea. Capital: 15.000 fl. Depuneri: 1781 fl. 41 cr. Venit 2072 fl. 41 cr. Adunarea băncii s'a ținut în 12 Februarie c.

»*Sleaua*« în Petrovoselo (Torontal). Capital: 12.212 fl. Depuneri 7075 fl. 36 cr. Fond de rezervă 445 fl. 67 cr. Venit 2627 fl. 45 cr. Adunarea s'a ținut în 12 Februarie c.

»*Cassa de păstrare în Merceurea*«. Capital: 32.000 fl. Fond de rezervă 696 fl. 99 cr. Depuneri: 43.943 fl. 96 cr. Venit 2727 fl. 18 cr. Adunarea generală s'a ținut la 12 Februarie c.

»*Buna*«, însoțire de credit și depuneri în Feleacul-săsesc, își va ține adunarea generală în 25 Februarie. Capitalul social e de 2148 fl. Venitul curat de 236 fl.

Favorul de dare pentru spirituoase a încetat. În sensul §-ului 5 al art. de lege XXXVI. din 1890 agricultorii aveau favorul, că pentru sine, pentru trebuințele casei lor și pentru lucrătorii folosiți la munca câmpului, puteau să producă sau procureze câte 100 litre vinars scutit de dare. Pe baza §-ului 24 al art. de lege XVI. și a art. de lege XV. din 1898, dela 1 Ianuarie a. c. acest favor a încetat.

»*Cordiana*«. Din Fofeldea ni-se scrie, că în adunarea generală a institutului de bani »*Cordiana*«, ținută la 12 Februarie n. s'a luat hotărîre cu unanimitate de voturi, ca capitalul social al institutului să fie urcat încă cu 30.000 coroane, în 300 de acții. Tot atunci s'ales și comitetul de supraveghere pe trei ani, compunându-se din următorii domni: Dominic Rațiu, Eliseiu Balaban, Alexe Manuilă, Petru Sopa și Ioan Precup.

Noue colonisări. Guvernul unguresc e neobosit în crearea astorfel de legi, care după socoata ungurească ar pute să servească »*ideei*«. Se scrie că în ministerul de agricultură s'au pregătit mai multe proiecte de legi pentru colonisări — zice-se că după moștra celor din Prusia. Naționalitățile vor căpăta dar' în curînd noi vecini. Credem însă, că și cu aceste colonisări vor ajunge tot atât de mult ca și cu cele de până acum.

Lăpterie. Din *Starciova* (Bănat) se vestește, că acolo 500 de mici proprietari au întemeiat o lăpterie, sub conducerea proprietarului Șerban, trimis al ministrului de agricultură.

Comunicația între România și Ungaria. Construirea căii ferate dintre *Csik-Gyimes* și *Palanca* atât de mult a înaintat, încât peste câteva săptămâni linia aceasta se va preda comunicației. Linia căii ferate dintre *Turnul-roșu* și *Rîmnicul-Vâlcei* se va isprăvi cu finea anului curent.

Epistole către un învățător tinăr.

Îmi vei zice, iubite frate, că eu voi a face din d-ta un pustnic. Feri Doamne! Toate au timpul lor. Învățătorul e om, care aparține societății, deci trebuie să nu se izoleze de societate, când cere trebuința, dar' să-și aducă pururea aminte, că mai întâiu de toate e învățător, — deci prima lui datorință este ca să grijească a fi bine înarmat pentru cariera ce ocupă. Și a se înarma bine, poate:

a) prin cetire continuă;

b) prin convenirea cu colegii sei conștii de chemarea lor.

Deci, când dispui de timp, fă cunoștință cu colegii din satele vecine. Pe cari îi vei afla demni de prietenia d-tale, pe cari îi vei afla la culmea chemării lor, pe cari îi vei afla necutropiți de vre-o patimă, îi cearcă mai des, și-i roagă să te cerceteze. Cu ei poți apoi vorbi multe de toate. Vă împărtășiți păreri și observațiile relative la greaua chemare, vă împrumutați reciproc cărți, vă distrageți. Nu te uita dacă vecinul d-tale coleg, e *unit* ori *neunit*, a face astfel de deosebiri ar fi cea mai mare nesocotință. Altcum nici nu știu, nici nu vreau să știu, de ești d-ta *unit* ori *neunit*, e destul dacă știu că ești *învățător român*. Învățătorul român trebuie să fie mult mai presus decât să întrebe pe colegul seu, de-i *unit* ori *neunit*; învățătorul român trebuie să-și aducă aminte, că *Andrei Murășanu* încă era învățător, și el cânta:

»Unde ești tu fiară crudă, ce rivnești o despărțire
Între fiii unui tată, părinte îngrijitor,
Care soarele-și trimite la toți fără osebire,
Și din roua dimineții satură pe cerșitor,
și:

Legea conștiinții-mi zice: onoară pe D-zeu,
Încunjură nedreptatea, fugi de rău și fă ce-i bine,
Cunoaște de-al tău aproape și în opusul Ovreu
Și sperează-n fericirea, care din aceste vine.

Nu, între învățătorii Români nu-i iertat să fie divergente; ei sunt datori să se consulte sincer și să se ajutore împrumutat, căci sunt învățătorii popoului român, care e nedespărțit în limbă, datini, suvenirii și aspirațiunii, precum nedespărțiți între sine trebuie să fie și învățătorii lui; ei trebuie să se iubească din inimă, ca să urmeze sfatul *Învățătorului* celui mare, care le-a demandat:

»Iubiți-vă unii pe alții, ca din aceasta să vă cunoască lumea, că sunteți următorii mei!»

Urmând așa, sperez că nu te vei căi că te omoară uritul; tot timpul îți va fi ocupat, și omul ocupat fiind, uită de urit și nu se pot încuiba în el relele.

Vezi întreba: *Se poate?*

Da, îți răspund, și bucuros îți aduc câteva exemple.

Albinele, după-ce și-au umplut coșnița de miere, de multe-ori prind a se bate între ele. Stăpânul lor cum observă aceasta, își zice: aha! n'au ce lucra! Să le dau de lucru! Și întoarnă coșnița într-o parte și aruncă un pumn de mac în ea. Albinele văd lucrul străin pe faguri, îl iau drept maculă și se apucă cu diligență a curăți fagurii de mac; uită dușmănia, uită de a se mai bate. Ocupațiunea le face bine; lipsa de ocupațiune — rele. Să fie omul mai puțin decât albina? Pe reușăcătorii osândiți la închisoare ordinară pe mai mult timp, îi pedepsește prin lipsa de ocupațiune în pri-

mele zile, până dau semne de pocăință. Îi închid separat, să nu poată cu nimenia schimba o vorbă, îi lipsesc de ori-ce ocupațiune, de ori-ce convenire cu lumea. În astă stare îi omoară uritul, îi prinde căința, își ved. nefericirea, dau semne de îndreptare. Atunci le dă ceva de lucru în chilia lor, să scarmene pene ori lână — și numai decât sunt mai puțini nefericiți. Dând semne și mai evidente de îndreptare, îi lasă între semenii lor, de îndeplinesc lucrări afară la aer, ori în sale mari; atunci se simt fericiți.

De aci ce urmează? Ce plictisește pe om? Ce-i causează lui mâhnire și cugete rele? Nelucrarea! Deci nu e iertat să petreacă nimenia timpul în nelucrare, cu atât mai puțin învățătorul, care trebuie să fie *model de diligență*.

Ear' acum iarnă fiind, ce lucru mai bun poate îndeplini un învățător în ore libere, decât să cetească și să scrie?! Deci cetește, frate, și ear' cetește; procurează-ți cărți, și le cetește cu atențiunea cuvenită, că — de nu-ți vor aduce alt folos, cel puțin vor alunga dela d-ta uritul și te vor feri de cugetări rele. Dar' te asigur, că nu numai acela va fi folosul; vei vedea d-ta, când pe zi ce merge te vei simți tot mai instruit și mai conștii de chemarea ce ți-o ai ales și tot mai mult prețuit de toți.

Cu altă ocaziune mai multe. Acum — să auzim de bine!

Releag, 3/15 Ianuarie 1899.

Ioan Pop Reteganul.

Însemnătatea disciplinei școlare.

„O școală fără disciplină
e ca o moară fără apă“.

Comentus.

Vedem că ori-ce asociațiune sau corporațiune formată pentru un scop comun oare-care, nu poate exista fără unele statute sau legi, la cari fără excepțiune trebuie să se supună toți membrii ei. Fiindcă școala, luată în înțeles mai strâns, încă este o corporațiune, compusă din indivizi minoreni, nici ea nu poate fi fără legi.

Cea dintâiu și cea mai de frunte lege, pe care se razinează și clădește viitorul și existența școlii, fără îndoială este *disciplina școlară*, fiind ea »peatra înțelepciunii«, fără de care toate nisuițele învățătorului vor fi numai »vorbe sburate în vânt« și »mazere aruncată în părete«.

Disciplina școlară e ușa ce ne asigură un progres sigur, formând puntea de trecere dela starea neștiinței la starea științei și a luminei, de unde se vede că ea e *sufletul școlii*. Cât de neîncunjurat de lipsă este disciplina în educațiune o cunosc mai bine educătorii, adevărații părinții și învățătorii, căci ei au ajuns la deplina convingere, că este imposibil a admite, ca pruncii să fie lăsați a face tot ceea-ce vreau.

Cred, că dintre cei-ce știu bine judeca și aprecia însemnătatea creșterii, nimeni nu va zice, că pruncul este în stare a se conduce pe sine, și fără a fi supus legilor și îndeosebi disciplinei; căci unui prunc a se conduce singur pe sine fără a fi expus multor pericole îi este imposibil, de unde putem deduce că păreriile filosofului englez *Herberth Spencer*, care admite că nu e bine a demânda pruncului că ce se facă și ce se nu facă, zicând că trebuie să așteptăm

ca pruncul să învețe din experiență, adevărații din greșelile lui proprii — sunt străine de viața noastră.

Educătorul numai prin o disciplină adevărată, poate să exercite influența asupra școlii, care încă dela prima zi de școală începe a se acomoda și supune legilor de cari e obligat a asculta și regulilor de cari trebuie să se țină.

(Va urma).

Ceva despre gimnastică.

Un factor nu prea neînsemnat în educațiune formează și *gimnastica*. Înriurirea ei asupra copilului este întreită, căci: 1. ea întărește și desvoaltă *corpul*, 2. ajută la agerimea *spiritului* și 3. contribuie la potențarea energiei *morale*.

Efectul ce-l are gimnastica asupra desvoltării corpului o știu toți, cari au avut ocazie să vadă elevii unei școli, unde obiectul acesta este luat sistematic dela treapta cea mai de jos și predat conștientios. Cât de neîndemânatici sunt copiii, cari merg pentru întâia-ora la școală! Mersul lor e nesigur, atitudinea lor e rea și mișcările lor nedibace. Unele exerciții le vin greu, pentru-ce sunt și făcute de repetite-ori cu un disgust vădit. O altă icoană însă prezentă această clasă deja după o scurtă vreme de un sfert de an. Acolo, unde am observat mai nainte iregularitatea, domnește acum simetria, unde se arăta neputința, vedem acum o parte considerabilă de putere, prin ce în loc de disgustul din început domnește acum veselia și vioșia în întreaga clasă. Și dacă privim copiii din clasele superioare, și vedem cu ce ușurătate fac diferitele exerciții de gimnastică și cari (mai cu seamă unele din ele) cer în faptă o putere destul de importantă, vom recunoaște tot mai mult bunul efect, ce-l are gimnastica asupra desvoltării corpului.

Ca să isprăvească însă copiii exercițiile cu încredințate și la vreme potrivită, trebuie să fie și *spiritul* lor foarte activ. Ei trebuie să asculte cu atențiune comanda dată și s'o cuprindă ușor. O mulțime de expresiuni tehnice, exerciții deja învățate ei trebuie să le țină în minte. Cu multă băgare de seamă mai trebuie să urmeze și prestațiunilor conșcolarilor lor și să le critice. Un eventual pericol, ce ar putea aduce un exercițiu, ei trebuie să-l cunoască dinainte și să-l știe încunjura. Așa pe calea aceasta va învăța elevul totodată a gândi iute și exact.

Mai mare însă este folosul moral, ce-l trag copiii din gimnastică. Punctualitatea și rânduiala bună, ce trebuie să domnească la isprăvirea fiecărui exercițiu va învăța pe copii să fie punctuali și iubitori de ordine și aceasta chiar pentru viață — în profesiunea lor mai târzie. Prin aceea, că elevul își dă seamă, că un exercițiu rău isprăvit de el, nu numai face rău lui, dar' conturbă chiar și impresiunea întregii clase, se va desvolta în el iubirea de binele public și simțământul datoriei către alții. Curajul copilului se deșteaptă și pe calea aceasta se desvoaltă încrederea în sine. Înainte de toate însă elevul va învăța a se supune unei legi hotărâtă cu voce flexibilă, prin ce va ajunge la o *libertate morală*.

Gertruda Alexandru.

Răvașul școalei.

Prigonirea școalelor române.

Din Zelău ni-se scriu lucruri revoltătoare. În congregația comitatului, ținută la 9 Ianuarie n. c., s'a luat conclud, ca confesiunilor, resp. comunelor bisericesti, să nu li-se mai dea nici un ajutor ca să-și încasseze speșele cultului, decât numai în cazul, că *budgetul lor e censurat și aprobat de către protopretorul sau primarul orașului respectiv*. De altă parte, inspectorul școlar din acel comitat, a făcut raport despre starea școalelor, propunând închiderea mai multor școale române, din motivul că nu ar corăspunde legii, deși ele nu au nici o scădere, ba sînt chiar mai bune decât multe din școalele de stat. Oamenilor noștri din acele părți li-se impune deci datoria de a veghia bine și de a apăra interesele școalei și ale bisericii române. Îndeosebi concludul congregației, care în fond e o absurditate, trebuia apelat, ca să fie silit guvernul se pună frâu prostiei încuibate în palatele comitatense.

Mulțumită. În urma apelului nostru din 8 Decembrie a tr., pentru biblioteca învățătorilor din despărțământul »Indol« au încurs cărți dela următorii domni: On. domn Vasiliu Hossu, preot gr.-cat. în Schiopi »Gazeta Transilvaniei« de pe 4 ani, »Foaia învățătorilor populari« de pe 2 ani, »Economul« de pe 4 ani, »Foaia școlastică« de pe 6 ani, »Foaia bisericească« de pe 2 ani și »Observatorul« de pe 2 ani. On. adm. »Tribuna Poporului« din Arad, 12 cărți. N. N. poesii de Victor Russu, un volum. Stimatul domn Vasile Pop, cancelist în Dicio-Sân-Mărtin 1 carte. D-na Maria Lucaciu, v. d. preteasă în Jara-infer. 1 carte. Nonic Russu, inv. în Magura 2 cărți, — d-ra Ana Russu și verișoarele Maria Solomon și Parasehiva Todoran l. Gerasim foto în Cusțehic 6 cărți. Veronica Hanc, jună în Schiopi 5 cărți. Michailă Marie, jude comunal în Schiopi 1 carte. Dl Ioan Hosan, cantor în Schiopi »Foaia Poporului«, de pe 2 ani, »Tribuna Poporului« de pe 2 ani și »Foaia de Duminecă« de pe 1/2 an. Dl Petru Giurgiu, inv. »Foaia Școlastică« din anul 1884. P. t. donatori primească și pe calea aceasta călduroasele noastre mulțumiri. În numele despărțământului: Magura, 15 Februarie 1899.

Nonic Russu not. desp.

Un învățător român caută un loc la o familie română, spre a instrua prunci. Cunoaște perfect pe lângă limba română și limba germană și maghiară. Joacă bine violina, flauta, picula. Timpul instruirii dela 1 Iunie până la 1 Septembrie st. n.

Doritorii au a se adresa la dl **Basilu Pop**, Kutfalu. u p. Koczca.

Posta »Școalei române«. D-lui Mih. Vidu. »Șchițele« se vor publica, cât mai curând. Scrii cu căldură, și aci ai atins chestiuni, cari sînt special în programul nostru. Continuă pe această cale. La »premiu« nu reflectezi? D-lui C. Munteanu. Disertația vom folosi-o ceva mai târziu, fiind acum nițică îmbulzeală. D-lui J. Birou în T.-m. Ai toată dreptatea. Mai puține vorbe, mai multe fapte. Asta trebuie să fie devisa învățătorilor. Dacă cineva vrea să monopolizeze chestiile pedagogice pe seama unei foi, s'a trezit prea târziu. Doi ani a monopolizat, fără concurență, și se știe cu ce succes, cu ce sprigin! Dacă vrea să o ajute cineva special, ne bucurăm. Am declarat, că vom să le spriginim pe toate foile specialiste. Dar' în loc de a face *proteste* învățătorii cu inimă mai bine scrie articoli, și *matadorii* în loc să culeagă iscălituri pentru viiete absurde, mai bine adune abonamente. Noi nu »protest«, nici »cuvânt« nu 'i-am cerut, ci colaborare. E timpul libertății conștiinței. Lucre fiecare unde 'i place, dar' lucre, nu bălăcărească. — De aceea am scris și premiu, și vom escrie, ca să se pornească interes și lucrare în corpul învățătorilor. Ei să-și apere interesele și să-și servească cauza. — Se va publica.

Ch. de lângă Lipova. Observările d-tale sînt bune. Forma însă, în care le expui lasă ceva de dorit. Dacă mai ai alte comunică-le și noi le vom torna într'un articol potrivit. Sînt experiențe practice, pe care numai d-v. învățătorii le aveți. Păstrăm scrisorile ca material bun.

CRONICĂ.

Societate țărănească. În Decembrie 1897 s'a întemeiat în comuna Bogdănești, județul Băcău (România), o societate țărănească numită »Oituzul«, cu următorul scop: 1. Strîngerea legăturilor de prietenie între toți țeranii. 2. Desvoltarea patriotismului și a simțimentelor naționale. 3. Ocrotirea intereselor naționale patriotice și economice. 4. Desvoltarea gustului pentru industrie și negoț între Români. 5. Ajutorul împrumutat. 6. Indrumarea săteanului român pe căi practice în toate ocupațiunile gospodăriei și 7. Propășirea materială, morală și intelectuală a țeranilor. Cum se vede, zice »Drapelul«, scopul acestei societăți e mare și destul de lăudat, de unde ne putem explica propășirea însoțirii, căci societatea încassează lunar, dela membrii sei, suma de 268 lei.

Din Ineu (Boroșineu) ni-se scrie, că acolo umblă un Jidov, mai nainte zdrențar, ear' acum îmbogățit de pe spatele Românilor, să fie ales de primar (birău). Corespondentul și dimpreună cu el și noi facem luători aminte pe Români noștri, să nu se lase a fi ademeniți de Jidov și să-și aleagă primar din neamul nostru, să nu fie de rîs și apoi să fie chiar nedreptățiți de el, căci e adevărat ce scrie corespondentul nostru, zicînd despre străin:

»Până 'l pui îți prisosește,
»Dacă 'l pui nu 'ți folosește,
»Nici la chinuri, nici la vai,
»Nici la puțin drept cât ai...»

Foc. Din *Poiana-Aiudului* ni-se scrie, că în noaptea din 12 a acestei luni, pe la 1 oră a izbucnit acolo un foc grozav, care ajutat și de vînt, a prefăcut în cenușe 15 zidiri, anume 9 case și 6 șuri, rămînînd bieții oameni fără adăpost și fără bucate, lipiți pămîntului. Binefăcătorii, cari ar voi să ajute pe acești nenorociți, să binevoiască a trimite ori-ce ajutor la adresa dlui Basilu Morar, paroch în Poiana (Nyirmező, posta Nagy-Enyed).

Scandal în Oradea-mare. Pe strada și în localurile publice din Oradea-mare bătăile și scandalele sînt la ordinea zilei, cu deosebire de când tinerețea ungurească de mare speranță apără cu pieptul — *țeara*. Acum se vestește însă, că scandalele au intrat până în *sala de bal*. Anume la ultimul bal mascat — unguresc, se înțelege, un fost profesor la un institut privat, infuriat că nevastă-sa s'a dus fără știrea lui la bal, s'a dus în sală și smîncindu-o dela brațul dansatorului a luat-o la întrebări. Tata și fratele nevestei au sărit în apărare și la moment s'a încins o dragă de bătaie — ca la ușa cortului. Tinerețea ungurească va protesta poate că n'a fost avisată să iee parte la — bătaie.

Hymen. D-șoara *Emilia*, fiica dlui Nic. Simtion, tipograf în Sibiu, 'și-a sîrbat ieri, Duminecă, 19 Februarie n. cununia cu dl *Costică B. Petrescu*, proprietar în comuna Filiași (România).

— D-șoara *Iuliana Er. Dancășiu* și dl *Emilian B. Brătianu*, își vor sîrba cununia lor Duminecă, în 14/26 Februarie, în biserica gr.-or. din Rășinari.

— Dl *George Spătacean*, învățător și d-șoara *Anuța Pop*, își vor sîrba cununia Duminecă, în 26 Februarie st. n. a. c., la 3 ore p. m., în biserica gr.-cat. din *Benic*.

Agrațiarea desertorilor militari. Ministrul de honvezi acum publică ordinul preafinalt prin care Monarchul a agrațiat la 2 Decembrie pe toți desertorii militari. Agrațiarea se extinde asupra acelor obligați la serviciul militar, cari ne reprezentîndu-se la asentare sînt

sub cercetare sau sînt condamnați deja; apoi asupra acelor cari au desertat din serviciul militar și sînt sau sub cercetare sau sînt condamnați, — fie dela armata comună, fie dela honvezime.

Faptă laudabilă. Primi spre publicare următoarele: Credincioșii bisericii gr.-orientale române din *Certege* exprimă mulțumită stimărilor Dr. *Zosim* și *Sofia Chirlop* din Cămpeni, pentru donațiunea de 50 fl., făcută pe seama bisericii. În numele credincioșilor din *Certege*: *Constantin Cothișel*, preot.

Ajutorarea copiilor de sîcui. Rău de tot trebuie să stea Sîcuii — copii adoptați ai Ungariei, căci pe lângă toate ajutoarele ce le dă guvernul (se înțelege din banii țerei!), nația ungurească și milleniul, nu mai dă Dumnezeu să-și poată pune în picioare. De mulți ani și camera com. și industrială din *Tirgul-Murșului* s'a făcut patroana Sîcuiilor și an de an așează sute de copii de ai Sîcuiilor pe la diferite meserii și neguțătorii din țeară. Când e vorba de rezultat însă puțină mîngăiere are și camera. Acum a decis să facă un fond, din interesele căruia să ajute pe copiii Sîcuiilor, când acestia vor ajunge să se facă meseriași și neguțători independenți. Noi am sfătui pe patronii Sîcuiilor mai bine, și anume: Guvernul să decreteze prin lege pe Sîcui ca parasiți ai statului și atunci cel puțin am ave mîngăierea, că-și susținem pe baza legii...

Pungași ca societate pe acții. Gendarmeria din Arad a descoperit o specială societate pe acții. De mult timp vînzătorii dela țirgurile din jurul Aradului se plîng că mereu li-se fură din mărfuri.

După multe cercetări gendarmeria a descoperit tovărășia hoților care era organizată ca și o societate pe acții. Fiecare membru aducea marfa furată în biroul central, unde direcțiunea împărțea prada după merit și după prestațiunile membrilor. Între cei 27 »acționari« sînt 10 femei. Societatea de sigur va liquida, căci pe lângă altele până acum nu credem să aibă statute aprobate de ministru.

Precupeața indignată. Că precupețele nu se simt binecînd nu se ceartă — asta toată lumea o știe. E mai rar însă cazul când și cearta precupețelor dă de lucru tribunalului. În *Budapesta* însă s'a întîmplat și aceasta. Precupeața *Dobozi Erzi* nu de mult se apucase de ceartă cu o colegă de a ei și în gura lor s'a sculat toată strada. Polițistul *Franyó* a mers să le îndrume la ordine. Precupeața *Dobozi* însă atât de mult s'a indignat că polițistul are »obraznicia« să o conturbe, încât a luat lingura cea mare din smîntîna și a sburătărit-o în păzitorul ordinei. Toată strada a rîs vîzînd cum smîntîna își face calea triumfală pe uniforma polițistului. Dar' tribunalul n'a luat lucrul de glumă și a pedepsit pe precupeața cu *două luni închisoare* — pentru atentat contra persoanei oficioase.

Vechea asoc. funebrelă română din *Elisabetinul-Tișoarei* publică încheierea socoților pro 1898, din care apare că asociația are un *fond de rezervă de florini 84.367.58*. Intratele totale în anul 1898 au fost de fl. 25.290.34, ear' eșitele (premii și spese de admin.) fl. 14.950.64. Asociațiunea are în total 3861 membri. Cercul de activitate al asoc. se extinde și afară de *Timișoara* prin comunele din jur până pe la *Cafansebeș* și pe la *T.-Petrovoselo*. În fruntea asociațiunei stau proprietarii *Const. Mihailoviciu*, president; *Adam Toth*, cassar și *V. Belințianu*, actuar-contabil.

Instalarea noului metropolit. Sîntem informați că instalarea noului Metropolit al bisericii gr.-or. române se va face *Duminecă, în 12 Martie n.*

Urmările beției. În comuna *Gurahonț*, după-cum ni-se scrie, în Dumineca trecută mai mulți stânginari s'au așezat în o cărcimă la beute. Venind și niște ficiori din Honțisor, cum erau toți cu capul plin s'au apucat de ceartă. Sfirșitul a fost, că ficiorii eșind mai nainte din cărcimă au așteptat la o răspântie pe stânginari și au început să-i bată. Unul din stânginari și-a luat secura și l-a tăiat în cap pe *Stefan Muț*, care a rămas mort pe loc. Bătașii acum zac în temniță, ear' nevasta lui Muț, cu un copil mic a rămas fără sprigin — pentru o beție.

Din Ida-mare ni-se scrie, că Românii de acolo pîtrunși de dragostea față de neamul și limba strămoșească, se feresc ca de ciumă de școala unguerească, ce le-a ridicat-o statul în comună. După-cum ne scrie un fruntaș, nici un Român nu-și trimite copiii la școala aceea. »Dascălul al unguerească, — zice fruntașul nostru, — poate să facă Unguri din copiii de Jidan și de Țigan, care-i umblă la școală, căci de n'ar fi acestia, muștele ar pute bornăi prin școală, căci ai nostri copii nu le fac îmbulzeală«. Bravi Români! De-ar ave cât de mulți imitatori!

Băieți, cari voesc să se aplice la meserie, ca ucenici, s'au mai înștiințat la noi, doi, asupra căror atragem luarea aminte a măiestrilor. Unul e de 13 ani, de loc din S.-Mărtinul-sărat (comitatul Tuda-Arieș), băiat sănătos, bine făcut și absolvent de școala elementară cu succes eminent. Se aplică la ori-ce meserie, dar' mai cu plăcere ca măsar. Cel-ce ar ave lipsă de un astfel de băiat să se adreseze la dl *Samson Oniga*, învăț. în S.-Mărtin (Szós-Szent-Márton, posta Grind, (Gerend). Al doilea e de 15 ani, asemenea absolut de școala elementară, deștept și bine desvoltat, de loc din Pianul-de-jos. Se aplică la ori-ce meserie. A se adresa la Ioan Marta, pantofar în Pianul-de-jos (Alsó-Pian), posta Sas-Sebeș.

Ultimul »amin«. În comuna *Mysliti* din Moravia, preotul Blümel celebra serviciul divin ascultat cu evlavie de numeroșii sei credincioși. Isprăvind o rugăciune, tocmai când a zis cuvîntul »amin« a fost lovit de gută și rostogolindu-se lângă altar a murit imediat. Credincioșii au rămas ca trăsniți de înfiorare.

Căsătorie prin anunțuri. *Köler* Ferencz, oficiant în minister a publicat prin ziare că el se însoară — cine vrea să se însinue. O văduvă de medic din Deveser s'a și însinuat. În curînd s'au și cununat și au început săptămînilor de miere. Înșurăței cheltuiau cam mult, dar' și zestrea văduvei era de 1000 fl. bani gata și 10.000 fl. depuși la două bănci cu libele în toată regula. Cum odată li-s'au isprăvit banii gata, mirele a trimis libelele de depuneri la bănci, dar' spre marea lui mirare peste câteva zile amîndouă băncile i-au retrimis libelele cu observarea, că *sînt false*. Nenorocitul om, care și-a păpat junia pentru o văduvă bătrână și două libele false, în amarul lui nu s'a mai oprit pînă la tribunal, unde și-a înproceșat »idealul«, pentru-că l-a tradat atît de fără inimă. Și acum poate-că și el cîntă, că: »De-oi trăi cât oi trăi — la bani noi mai lăcomi«.

Moarte repede. În biserica din *Bozen* s'a întîmplat o groaznică nenorocire. Vestitul predicator, părintele *Columban*, când se afla cu potirul în mînă înaintea altarului deodată a amețit și a

căzut mototol. Căzînd așa de tare și-a lovit capul de pavajul bisericii, încît imediat a murit.

O floare ciudată. Există o floare numită *cameleon* și care a fost descoperită în istmul de *Tehuantepec*. Particularitatea ei este că-și schimbă culoarea de mai multe-ori în cursul zilei. Dimineața e albă; când soarele e drept la ameazi, e roșie; seara devine albastră.

Numai la ameazi miroasă puțin. Istmul de Tehuantepec se află la oarecare distanță de orașul cu același nume, în una din provinciile Mexicului.

O groaznică nenorocire de tren se vestește din Bruxella. În gara Forest s'au ciocnit două trenuri cu atît de mare vehemență, încît locomotiva unuia a intrat în ultimul vagon dela trenul celalalt. Dintre călători *32 au fost omorîți*, 60 greu răniți și peste 150 mai puțin răniți. Dintre cei greu răniți 10 s'au luptă cu moartea.

Deputat acusat pentru pungășie. Advocatul Szántó din Szentes a acusat pe prietenul seu, vestitul deputat *Sima Ferencz* pentru pungășie. În acuză Szántó spune, că avînd un cambiu de 1000 fl. la scadență l-a subscris din nou ca să-l mai prolungească. Sima, care încă a subscris cambiul, în loc să-l folosească pentru prolongire l-a escomptat la altă bancă.

Tragedia unei familii. Bărdașul *Oláh Sándor* din Miskolcz, urîndu-și viața s'a suit în podul casei și s'a spînzurat de o grindă. Fata lui de 8 ani din întîmplare suindu-se în pod a dat peste cadavrul acățat al tatălui seu. Tipînd de groază s'a dat jos se spună înfiorătoare veste. Mătușa fetei, *Cornelia Bende*, care era la ei s'a urcat numai decît în pod, dar' la vederea cadavrului atît de mult s'a înfiorat, încît la moment a murit de frică.

Din Sânt-Ana-nouă se scrie, că o deputație de 20 s'a dus la deputații *Barabás* și *Wittmann* ca să-i roage să intervină ca *miliția să fie odată rechemată din comună*. Cercetările se continuă și s'ermanii locuitori pe lângă alte nevoi mai trebue să susțină și miliția ce li-s'a pus după cap.

Casă de nebuni în flacări. O groaznică nenorocire se vestește din *New-York*. Casa de nebuni din *Jankton* s'a aprins și a ars total. Impresia, ce a făcut-o focul asupra nenorociților nebuni a fost grozavă. Sculați din somn nebunii se sbăteau furibunzi de grila-jele ferestrilor și cu strigăte desperate se aruncau asupra ușilor încuiate. Alții apoi se delectau în flăcările ce-i cutropea și cîntînd și declamînd se aruncau în flacări. Inspectorii și personalul îngrijitorilor au scăpat și pe urmele lor au fugit și câțiva alienați. Cei încuiați în celule separate s'au pustiit în flacări. Pînă acum s'a constatat că 17 și-au aflat moartea în focul grozav.

O idilă. Din St.-Petersburg se telegrafează, că contesa *Wjlanov*, una dintre cele mai frumoase dame de curte, a fugit cu un lacheu. Faptul acesta atît de mult a indignat pe părechea *Țarului*, încît imediat a demandat să steargă pe îndrăgostita contesă din cartea de aur a aristocraților. Cărările pe care a apucat părechea cea nouă nime nu le știe încă.

Din Iertof (în Bănat) ne-am dat să auzim tot lucruri bune și frumoase, căci bravii Români de acolo țin cu sfințenie la neamul, limba, datinile și moșia strămoșească. Pentru aceea ne întristează mult vestea ce o primim acum.

Ni-se scrie anume, că fruntașul țeran *Stefan Lungu*, a nesocotit obiceiurile strămoșești și a îngăduit ca la nunta ficiorului seu să se poarte în fruntea nuntașilor un steag unguerească. Satul întreg privia cu indignare cum falfăia steagul unguerească în fruntea nuntașilor români, când istețul copil *Pavel* al lui *Zaharie* (abia de 12 ani) s'a aruncat asupra stegarului și i-l-a smîncit din mînă. Și numai după multă hărțuială au putut ficiorii lui *Lungu* să-și mîntuie steagul. Și-au mîntuit steagul, dar' rușinea neamului nu vor pute să și-o spele așa de ușor.

Dare de seamă. Senatul școlastic din *Cianul-mare* precum în anii trecuți, așa și în anul acesta a aranjat o petrecere populară în 12 l. c., în folosul procurării de cărți didactice pentru școlarii mai miseri din loc; subscrisul aduc la cunoștința publică rezultatul și acuitarea banilor incurși. Anume: ca intrare a incursum de 28 fl. 35 cr., ca suprasolviri a incursum dela dl *Todor Ferencz*, arîndator 2 fl., *Péter Antal*, preot ev. ref. 1 fl., *Gregoriu Pop*, notar 50 cr., *Petru Stoica*, preot 50 cr., *Iuliu Socol*, cooper. 50 cr., *Simion Lucaci*, învățator 50 cr., *Soos Ferencz*, sub. not. 50 cr., *Páskuly István* 50 cr., *Bartalics János*, jude com. 50 cr., *Urda Michailă*, curat. prim. 50 cr., *Berindeanu Alexandru*, vicecurat. 50 cr., *Mocanu Nicolae I. Dănilă* 50 cr. și *Pop Ilaria* 50 cr., în suma totală de 34 fl. 35 cr., — din cari subtrăgîndu-se speșele de 6 fl. 17 cr., rezultă venit curat de 28 fl. 18 cr., care sumă s'a și admanuat cassarului școlastic. Deci subscrisul în numele senatului școlastic le exprim mulțumită și pe această cale tuturor celor cari au contribuit din avutul lor spre acest scop mareț.

Cianul-mare, 19 Febr. n. 1899.

Iuliu Socol, cooperator gr.-cat.

Mai nou.

Noul guvern.

Szél Kálmán a plecat la Viena se supună aprobării Maiestăței Sale următoarea listă de ministri:

President și ministru de interne: *Szél Kálmán*.

Ministru de comerț: *Hegedüs Sándor*.

Ministru de justiție: *Plosz*.

Ministru de culte: *Wlassics*.

Ministru de honvezi: *Fejérváry*.

Ministru de finanțe: *Lukács*.

Ministru croat: *Cseh*.

Ministru pe lângă Maiestatea Sa: *Szécsenyi*.

Ministru de agricultură: *Darányi*.

Compromisul cu opoziția s'a legat ieri seară.

Loc deschis.*)

Mulțumită publică.

Producțiunea corală și teatrală împreună cu joc a tinerimei adulte, sub conducerea părintelui capelan *Patriciu Pinte* și aranjată de comitetul parohial gr.-or. rom. din *Cața* la ziua *Botzului Domnului*, a obținut un succes moral neașteptat și un rezultat material de 31 fl. 04 cr., destul de mulțumitor după împrejurările noastre.

Suma aceasta a incursum dela participanții producțiunii, dintre cari au su-

*) Pentru cele cuprinse în această rubrică redacția nu primește răspunderea.

prasolvit: Dl G. Repede, preot 40 cr.; dl Barabás Ferencz, inspector la calea ferată 50 cr. și d-na Maria Berca, soție de preot 20 cr. Primească și pe această cale pentru marinimositatea domniilor lor călduroasele noastre mulțumite, precum și toți P. T. participanți pentru binevoitorul sprigin.

După subtragerea speselor de 17 fl. 84 cr., a rămas un venit curat de 13 fl. 20 cr., cari s'au predat episcopului Ioan Cornea, spre păstrare pentru biblioteca școlară și din cari s'a abonat deja pe 1/4, an jurnalul săptămânal pentru tinerimea adultă.

Cața, în 16/28 Ianuarie 1899.

În numele comitetului parochial:
stimători

Ioan Cornea,
epitrop.

Ioan Mircen,
paroch.

Producțiunea »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

(Mulțumită publică).

Sântem din nou în plăcuta pozițiune de a ne achita pe această cale pentru spriginul moral și material, de care Reuniunea noastră este partașe. Producțiunea noastră din 2/14 Ianuarie a. c., a ridicat în mod însemnat moralul nostru pe deoparte, ear' de alta a adaus o sumă frumoasă și la mijloacele de existență ale noastre. Pe când aducem deci tributul recunoștinței noastre tuturor participanților, ne permitem totodată a ne exprima ferbințile mulțumite marinimoșilor spriginitori cari au binevoit parte a suprasolvi, parte a ne trimite următoarele sume: Ilustratarea Sa domnul Ioan Mețianu, episcopul Aradului 5 fl.; domnii Mih. Hager jun., restaurant 5 fl.; Eugen Broțe (Găiceana, România) 4.78 fl. (10 franci); Constantin Cothișel, paroch Certegea 3 fl.; Il. Sa cav. I. de Pușcariu, septemvir; Dr. Zos. Chirtop, adv. în Câmpeni câte 2 fl.; măiestrul cordonier Nic. Munteanu din Săliște, pe lângă o depeșă de încurajare și felicitare 1 fl.; fostul membru al Reuniunii noastre Nic. Moisin, măiestru măsar și actual comerciant în Sâmbăta, pe lângă o scrisoare de îmbărbătare, ținută în terminii cei mai calzi 1 fl.; măiestrul cismar Philip 1 fl.; Dr. Remus Roșca, dir. semin. 1 fl.; familia Pant. Lucuța, căp. c. și r. în pens. 1 fl. 70 cr.; familia Verzariu 1 fl. 50 cr.; familia Dr. D. P. Barcianu și familia Stefan Moga, măiestru covrigar, câte 1 fl. 20 cr.; locotenent D. Florian și R. Moga; Boga, măiestru cismar, familia Elie Dop, asist. de inginer de comasație, câte 1 fl.; Emil Vințeler, funcționar la »Albina«; Ioan Gărbacea, proprietar; Aron Lupean, funcționar militar, câte 70 cr.; doamna Maria Dr. Crișan, d-șoara Elena Petrașcu, directoara internatului școlii de fete; domnișoara Ana Răcuciu (Săliște), Nicolae Bența, funcționar la »Albina«; Petru Moga, măiestru franzelar; măiestrul croitor Schneider, familia Ioanovici (Ruși), câte 50 cr.; Dr. E. Dăianu, Sil. Moldovan, redactori; Dr. Cor. Diaconovich, secretarul »Asociațiunei«; Dr. I. Stroia, profesor seminarial; Ioan Broju, capelan c. și r. militar; Sam. Hociotă și Vule

din Săliște, câte 40 cr.; Vidrighin, familia Arsenie (Gurariului), Vasile Ban, măiestru cismar; G. A., măiestrul cismar Moldovan, câte 20 cr.

În numele fondului »Văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu« mulțumim și celor 589 participanți, cari au contribuit cu câte 1 cr. la colecta întreprinsă de subscrisul president.

Din venitul curat al producțiunei am adaus fl. 12.15 la fondul văduvelor, care cu fl. 5.89 colectați à 1 cr. a ajuns suma de fl. 100, ear' fl. 5.74 la fundațiunea »Antoniu Bechnitz« cu menirea de a se cumpăra cărți, care azi numără fl. 135.

În același timp aducem mulțumite noastre onorabilei »Reuniuni a meseriașilor români din Săliște«, care prin trimiterea delegațiunei constătătoare din domnii I. Borcia, I. Cifra, I. Minoiu și Oprea Steflea, măiestri și membri ai numitei Reuniuni, — dovadă ne-a dat de dragostea colegială și frățească ce ni-o păstrează.

În fine nu putem întrelăsa de a nu ne exprima recunoștința și față cu d-nii raportori ai diferitelor ziare cari au apreciat atât de obiectiv producțiunea noastră.

Din ședința comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ținută la 19 Ianuarie 1899.

Victor Tordășianu,
president.

George Poponea,
notar.

POSTA REDACȚIEI.

St. B. în S. Mih. (9493). Stipendii de cari întrebi sunt din fundația Gojdu, se publică la vară. Vorbește și cu dl admin. potopr. C.

Abonentul nr. 2078. Cele două poesii dintăiu le-ai scris din o carte, fiind cunoscute. Să nu mai faci lucrul acesta, căci el e o furătură.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrei Baltes.**

Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: **V. H. Dressnandt.**

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 15 Februarie: Cincul-mare, Chezdî-Oșorheiu.

Mercuri, 17 Februarie: Draos, Dicso-Sânmărtin, Lechința, Rășinari.

Joi, 18 Februarie: Sepși-Sângeorgiu.

Vineri, 19 Februarie: Veneția.

Vineri, 19 până Sâmbătă 20 Februarie: Zălau.

Călindarul săptămânei.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. 38 d. R. a Fiiului rât. gl. 5, sft. 5.	rês.	ap.
Dum.	14 Cuv. Păr. Axentie	26 Nestor	6 40 5 20
Luni	15 S. Apost. Onisim	27 Leander	6 39 5 21
Mărti	16 Mc. Pamfilie	28 Romanus	6 38 5 22
Merc.	17 Mc. Teodor Tiron	1 Mart. Albin	6 36 5 24
Joi	18 Păr. Leon Papa	2 Simpliciu	6 34 5 26
Viaeri	19 Apostolul Archip	3 Cunegunda	6 33 5 27
Sâmb.	20 P. Leon Papa	Casimir	6 32 5 28

La librăria »Tipografie«, soc. pe acțiuni în Sibiu se vënd:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

A apărut la

»Tipografia«, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea

Stuparilor

săteni

de

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

»Reuniunii rom. de agricultură și comitatul Sibiu«

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura stuparului. Broșura este scrisă pe un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea tratează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

»Tipografia«,
societate pe acțiuni în Sibiu.

PIVNITA MÖNCHHOF

renumită de mulți ani

OFERE

din cauza edificării unor noue pivnițe depositul seu de vinuri pentru afară.

Vin de coline, 1898, litra à 18 cr.

Vin bun de masă, 1896, litra à 24 cr.,

precum și cele mai fine vinuri de desert: Risling, Pinotgrico, Smoi-nong, Som, Leányka, Bikavér roșu și Oporto.

Venzătorilor li-se fac prețuri reduse.

Cu stimă:

Ludovic Fronius.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“de
George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din Istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum
cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șase
florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Aceasta carte n'ar fi iertat să lipsească din
casa nici unui bun Român.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

az apărut tocmai și se află de vânzare în
librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

în

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mar. v. a.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Deposite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Brânșa de coloniale.

Zăhar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litrul în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigenă. Liqueruri străine și din țeară. Țuică bătrână, sligoviță, teșcovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de senu. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Brânșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbacuri de împletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Măsuri de cusut și brodat în colori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mülhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

[2851] 10—

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

[8] 3—